

Hallituksen esitys Eduskunnalle Norjan kanssa Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Norjan kanssa maaliskuussa 1989 tehdyn sopimuksen Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä ja siihen liittyvän kalastussäännön. Sopimus ja kalastussääntö rantuvat kaikilta olennaisilta kohdiltaan voimassaolevan sopimusjärjestelmän varaan, jona peruseriaatteita ja rakennetta ei muuteta. Sopimukseen otetaan entistä tarkemmat määräykset käytettävistä pyydyksistä silmällä piien sekä kalastajien että kalastuksen valvojien arpeita. Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann saavat valtuuden keskenään sopia suuremmissa määrässä kuin aikaisemmin urheilukalastuksen säätelystä Tenojoella. Sopimukseen otetaan kalatautien leviämisen estämisestä koskevat määräykset, jotka tarkoittavat alanviljelyn ja kalaistutusten tekemistä luvan-

varaiseksi. Tämän lisäksi sopimukseen tehdään joukko kalastuksen säätelyä koskevia tarkoituksia sekä kirjoitetaan kalastussäännön pykälät uuteen ja helpommin luettavissa olevaan järjestykseen.

Muutokset tulevat voimaan sinä päivänä, josta erityisellä noottienvaihdolla maiden kesken sovitaan, sen jälkeen kun muutokset on molemmissa maissa hyväksytty. Tarkoituksena on, että muutettua sopimusta ja kalastussääntöä voitaisiin soveltaa kesän 1989 kalastuskauden aikana.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen ja kalastussäännön eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

YLEISPERUSTELUT

. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

.1. Tenojoen sopimusjärjestelmä

Suomen ja Norjan välillä on vakiintunut yhteistyö Tenojoen lohenkalastuksen säätelyssä. Ensimmäinen kalastussääntö Suomessa oli vuonna 1873 annettu ”Keisarillisen Suomen maan päätös suomalaisesta säännöstä kalanyyntiä varten Tenojoen kalastuspiirissä”. Voimassaoleva sopimus Tenojoen yhteisestä kalastussäännöstä on tehty 12 päivänä toukokuuta 1972 (SopS 48/72). Sitä on muutettu vuonna 1979 (SopS 20/79) ja vuonna 1982 (SopS 66/82).

Tenojoen kalastussopimus muodostuu varsinaisesta sopimuksesta ja sen liitteenä olevasta Tenojoen kalastussäännöstä, jonka teksti vahvistetaan sopimuksella sekä suomen- että norjankielisessä muodossaan. Kalastussääntöön voidaan tehdä muutoksia kolmivuotisjaksoin.

Neuvoteltaessa vuoden 1979 muutoksista asetettiin sopimusneuvotteluille seuraavat kolme tavoitetta. Ensinnäkin pidettiin tärkeänä säilyttää ja lisätä Tenojoen lohikantaa, erityisesti huolehtimalla lohen pääsyn turvaamisesta mereltä jokeen aina lohen kutupaikoille saakka. Toiseksi katsottiin, että paikkakunnan väestön lohenkalastukseen perustuva elinkeino oli turvattava. Kolmantena tavoitteena pidet-

tiin kohtuullisen osan varaamista lohenkalastuksesta urheilukalastajille.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on lohenkalastus Tenojoessa Suomen osalta haluttu kalastussopimuksessa ja -säännössä eräiden keskeisten määräysten osalta irrottaa kolmea pohjoisinta kuntaa koskevan uuden kalastuslain valmistelusta, joka erimielisyyksien takia on Suomessa pahasti viivästynyt. Tenojoen vesistön jokilaaksoissa vakituisesti asuvien henkilöiden kalastusoikeus on turvattu sopimukseen otetulla niin sanotulla asuinpaikkaperiaatteella, jonka mukaan määräytyy erilaisten pyydysten käyttöoikeus, oikeus käyttää omaa venettä kalastukseen ja kalastuskortin hinta. Ne kalastusoikeuden haltijat, jotka eivät vakituisesti asu kyseisissä jokilaaksoissa, on tämän mukaisesti rinnastettu kalastusmääräysten osalta urheilukalastajiin. Toisaalta paikkakunnalla asuvat ovat muiden pyydysten kuin padon ja verkon käytön osalta keskenään samassa asemassa. Tällä tavalla on yhteistyössä Norjan kanssa saatu aikaan toimiva kalastussäännöstö, joka on pitkälle turvannut sopimukselle asetetut tavoitteet. Kaikkien kalastajaryhmien määrällisestä lisääntymisestä huolimatta on pääuoman ja Inarinjoen lohikannat pystytyt säilyttämään ja erityisesti Inarinjoessa lohisaalis on lisääntynyt ja pato- ja verkkokalastus elpymässä.

Kalastusoikeuden käytön vapauttaminen asuinpaikkaperiaatteen tuomista rajoituksista edellyttäisi, että erityisesti kudottujen pyydysten ja veneen käytöstä johtuva kalastuspaine voitaisiin hallita muulla tavalla, esimerkiksi asettamalla näitä pyydyksiä ja veneitä koskevat enimmäismäärät. Tällainen rajoittaminen ei ole ollut Norjan kanssa käydyissä neuvotteluissa mahdollinen.

Hyväksyessään voimassaolevan kalastussopimuksen ja kalastussäännön vuonna 1972 ja näihin vuosina 1979 ja 1987 tehdyt muutokset on eduskunta samalla hyväksynyt edellä selotetut periaatteet, myös siltä osin kuin ne poikkeavat kalastuslain säännöksistä.

1.2. Tenojoen lohenkalastuksen merkitys Suomelle

Suomalaisten lohisaalis Tenojoella vuonna 1988 oli 32 tonnia (v. 1987 48 tonnia), arvoltaan noin 2,1 miljoonaa markkaa (2,9 miljoonaa markkaa). Ulkopaikkakuntalaisten virkis-

tyskalastajien osuus kokonaissaaliista on kerätyjen tilastojen mukaan ollut noin 40 prosenttia. Näitä virkistyskalastajia kävi Tenojoella vuonna 1988 Suomen puolella 7 750 (v. 1987 7 700) henkilöä, jotka lunastivat kalastusluvat 21 700 (22 500) vuorokaudeksi. Norjan puolella muiden kuin paikkakunnalla asuvien osuus lohen kokonaissaaliista on ollut noin 5 prosenttia.

Tenojoen lohenkalastus merkitsee myös muniuoluista taloudellista hyötyä Utsjoen kunnille. Esimerkiksi vuonna 1985 ulkopaikkakuntalaiset lohenkalastajat käyttivät Utsjoen kunnassa 5,6 miljoonaa markkaa erilaisiin palveluihin samalla kun heidän saamansa lohisaaliin arvo oli 1,1 miljoonaa markkaa.

Tenojokea pidetään tällä hetkellä erään Euroopan parhaimmista lohijoista. Sen vesistöalueesta on noin kaksi kolmasosaa Norjan puolella ja sen alajuoksusta noin 70 kilometriä virtaa Norjan alueen lävitse. Tenojoki ja se jatkeena olevat Inarinjoki ja Skietsamjoki muodostavat noin 270 kilometrin matkan Suomen ja Norjan valtakunnan rajan.

Tenojoen lohesta on kalastettu viime vuosina runsaat puolet, eräiden arvioiden mukaan jopa 80 prosenttia, meressä Tenojoen kalastussopimuksen soveltamisalueen ulkopuolella. Suurin osa tästä merikalastuksesta tapahtuu Tenon vuonossa ja Norjan rannikon edustalla, mutta Tenojoen lohta pyydetään myös niin kaukana kuin Färsaarten vesiltä. Suomalaiset kalastajat eivät ole mukana tässä merikalastuksessa.

Tenojoen lohen jokikalastuksessa (eli muussa kuin merikalastuksessa) saaliit ovat olleet kalastustilaston mukaan 100—150 tonnia lohivuodessa viimeksi kuluneina vuosina. Tästä saaliista norjalaiset pyytävät noin kaksi kolmasosaa ja suomalaiset noin yhden kolman osan. Norjalaisten saaliista noin 80 prosenttiä pyydetään joen alajuoksun 70 kilometrin matkalla.

Nämä luvut osoittavat, että Suomi on Tenojoen kalastuksessa paljolti riippuvainen Norjasta. Kalastusaikoja ja pyyntivälineitä koskevat rajoitukset ovat aina merkinneet sitä, että enemmän lohta on saatu suomalaisten kalastajien kalastettavaksi. Tämän vuoksi Suomessa on oltu myös tyytyväisiä Norjassa pitkien keskustelujen jälkeen tehdystä päätöksestä lopettaa vuoden 1988 aikana lohen ajoverkkokalastus meressä lähempänä kuin 12 meripeninkuuta rannikosta. Tämä päätös merkitsee toder-

näköisesti myös helpotusta Tenojoen loheen kohdistuvaan kalastuspaineeseen meressä. Norjassa tullaan myös rajoittamaan ajallisesti ja määrällisesti vuonoissa tapahtuvaa kiilanoutta- ja koukkuverkkopyyntiä vuodesta 1989 lähtien. Tenojoen sopimusjärjestelmään nyt tehdyt muutokset ja Norjan edellä mainitut päätökset lohen meri- ja vuonokalastuksesta tukevat toisiaan puolin ja toisin.

1.3. Tenojoen sopimusjärjestelmää koskevat kannanotot

Tenojoen kalastussopimukseen vuonna 1982 tehtyä muutosta koskevaa hallituksen esitystä eduskunnalle annettaessa valtioneuvoston pöytäkirjaan merkittiin 6.5.1982 lausuma, jonka mukaan valtioneuvosto piti tärkeänä, että Tenojoen kalastussopimuksen tarkoittamista kalastuskorteista saadut tulot voitaisiin Suomessa jakaa Tenojoen kalastuspiirin vesialueen omistajille käytettäväksi sopimuksessa edellytettyihin tarkoituksiin. Tätä varten tuli selvittää kiireellisesti, miten näillä kalastuskorttituloilla rahoitetut Tenojoen kalastusta koskeva tutkimustoiminta ja Lapin lääninhallituksen hoitamat kalastuksen valvontatehtävät voitiin turvata muulla tavoin rahoittamalla.

Valtioneuvosto piti edelleen tärkeänä selvitystyön käynnistämistä, jonka tarkoituksena oli parantaa ja kehittää Tenojoella toimivien kalatalousyhteisöjen mahdollisuuksia toimia kalastuslaissa tarkoitettulla tavalla Tenojoen kalakantojen hoidon sekä kalastuksen järjestämisen hyväksi.

Käsitellessään sanottua hallituksen esitystä katsoi eduskunnan perustuslakivaliokunta lausunnossaan 22.6.1982, että sopimuksessa on osoittautunut olevan kohtia, joiden vaikutus ei tydytä kaikkia niitä, joiden oikeuksia sopimus koskee, ja että käytännössä on saattanut aiheutua epäoikeudenmukaisuuksia. Sopimusta koskevien uusien neuvottelujen valmisteluissa tuli valiokunnan lausunnon mukaan myös kiinnittää huomiota siihen oikeuskanslerin esilletuomaan näkökohtaan, että hallitusmuodon 5 §:ssä säädetty yhdenvertaisuus ja 6 §:ssä säädetty omaisuuden suoja tulisivat kaikilta kohdista mahdollisimman tarkoin huomioon otetuiksi.

Näiden kannanottojen johdosta maa- ja metsätalousministeriö asetti keväällä 1984 toimikunnan, niin sanotun Tenojoen kalastustoi-

mikunnan, selvittämään kannanotoissa tarkoitettuja kysymyksiä. Toimikunta antoi helmikuussa 1985 Tenojoen kalastussopimuksen ja -säännön uudistamista koskevan osamietintön, jossa ehdotettiin kokonaan uusille perusteille rakentuvaa kalastusjärjestystä Tenojoelle. Ulkoasiainministeriön mietinnön johdosta eri intressitahoilta pyydytyissä lausunnoissa vastustettiin yleisesti toimikunnan tekemiä ehdotuksia ja katsottiin, että Tenojoen kalastusta oli myös vastaisuudessa pyrittävä säätämään hyvässä yhteisymmärryksessä Norjan kanssa tukeutuen käytännössä hyväksi osoittautuneisiin periaatteisiin ja menettelytapoihin.

1.4. Sopimuksen valmistelu

Tenojoen kalastussopimukseen ja -sääntöön tehtävistä muutoksista neuvottelemaan asetettiin vuoden 1986 alussa ulkoasiainministeriön johdolla toimiva valtuuskunta, jossa oli virkamiesjäsenet maa- ja metsätalousministeriöstä, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta ja Lapin lääninhallituksesta sekä paikkakuntaa edustavina jäseninä kahden Tenojoella toimivan kalastuskunnan edustajat sekä Utsjoen ja Inarin kunnanjohtajat. Toinen kalastuskuntien edustajista oli valittu silmälläpitäen Tenojoen alajuoksun kalastajien intressejä ja toinen silmälläpitäen vesistön yläjuoksun kalastusta. Kunnanjohtajat vastasivat paikkakunnan muiden etujen huomioon ottamisesta neuvotteluissa.

Valtuuskunta neuvotteli Norjan valtuuskunnan kanssa sopimukseen tehtävistä muutoksista Utsjoella keväällä 1986, Oslolla syksyllä 1986, Helsingissä keväällä 1987, Karasjoella syksyllä 1987 ja Rovaniemellä joulukuussa 1987. Neuvotteluissa oltiin yksimielisiä siitä, että vuoden 1979 sopimukselle neuvotteluissa asetetut tavoitteet ja sopimuksella vahvistetut kalastuksen säätelymenetelmät olivat turvanneet Tenojoen lohikannan ja myös eri kalastajaryhmien kalastuksen. Tämän takia muutokset oli rakennettava tälle hyväksi todetulle perustalle. Neuvotteluissa veivät paljon aikaa pyydysten tekninen määrittäminen, mutta kaikista keskeisistä kysymyksistä päästiin hyvässä yhteisymmärryksessä sopimukseen.

Eräiltä saamelaistahoilta tulleiden esitysten johdosta lähetettiin sopimusteksti keväällä 1988 sekä Suomessa että Norjassa vielä lausuntokierrokselle. Suomessa varattiin tällöin saa-

melaisvaltuuskunnalle ja Tenjoella ja Inarinojoella toimiville kalastuskunnille mahdollisuus lausunnon antamiseen. Saatujen lausuntojen pohjalta tehtiin neuvotteluvaltuuskuntien Ivalossa joulukuussa 1988 pitämässä kokouksessa sekä kalastussopimukseen että -sääntöön vielä eräitä tarkistuksia. Samassa yhteydessä valtuuskuntien puheenjohtajat lähettivät Norjan hallitukselle yhteisen vetoomuksen siitä, että edellä selostettu lohen kalastusta koskeva verkkokalastuskielto Norjan rannikon edustalla pyytettäisiin voimassa.

Sopimus Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä allekirjoitettiin Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 1989.

1.5. Sopimuksen soveltamisen päälinjat

Tenojoen kalastussopimuksen ja -säännön soveltamisesta vastaavat kummankin maan asianomaiset viranomaiset, Suomessa Lapin lääninhallitus ja maa- ja metsätalousministeriö sekä Norjassa ensisijassa Finnmarkin fylkesmann. Ottaen huomioon Tenojoen aseman valtakunnan rajavesistönä, jossa kalastus tapahtuu kummallakin puolen rajalinjaa, sekä sen, että sopimuksen sovellutusalueella Suomen valtion ja kalastuskuntien vesialueet ovat pääuoman alueella lähes yhtä suuret ja pieninä palasina toistensa vieressä, ei ole ollut mahdollista antaa Suomessa kalastuskunnille muodollista vastuuta kalastuksen järjestämisestä. Sen lisäksi suurin osa lohenpoikastuotannosta tapahtuu kalastuskuntien vesialueiden ulkopuolella. Kalastuskunnat voivat luonnollisesti vaikuttaa em. viranomaisten välityksellä tarkoituksenmukaisten kalastusmääräysten aikaansaamiseen Tenjoella.

Sopimuksella on urheilukalastuksen säätelyn osalta delegoitu päättävältä Lapin lääninhallitukselle ja Finnmarkin fylkesmannille niin, että nämä yhdessä ja asianomaisia paikkakunnan intressejä konsultoiden voivat tehdä tarvittavat päätökset ilman että asiaa tarvitsee käsitellä sopimusneuvotteluissa hallitusten välillä.

Sopimukseen otetaan määräykset siitä, millä edellytyksillä Tenojoen vesistön alueella voidaan harjoittaa kalanviljelyä ja siirtää tai istuttaa kaloja. Pyrkimyksenä on tarkoilla määräyksillä estää niiden kalatautien leviäminen Tenojoen vesistöön, jotka ovat leväperäisten säännösten johdosta päässeet leviämään useisiin Etelä-Norjan lohijokiin ja aiheuttaneet

siellä suurta vahinkoa. Keinona kalatautien leviämisen estämiseksi on kyseisen toiminnan saattaminen kummassakin maassa luvanvaraiseksi.

Kalastuksen valvontaan kiinnitetään jatkuvasti erityistä huomiota. Suomessa päävastuu kalastuksen valvonnasta on edelleen Lapin lääninhallituksella ja sen alaisilla virkamiehillä. Tarkoituksena on edelleen rahoittaa kalastuksen valvonta Tenojoen kalastuskorttituloista. Valvontakulut vastaavat sitä osaa näistä tuloista, joka lasketaan tulevan valtion vesialueilta, joten yksityisiltä vesialueilta kertyvät kalastuskorttitulot palautetaan käytännössä vesialueiden omistajille vähentämättöminä.

Neuvotteluissa saavutettiin Norjan kanssa yhteisymmärrys siitä, että Suomessa voidaan kalastuskorttitulot muulta osin palauttaa vesialueen omistajille käytettäväksi sillä tavalla kuin kalastuslaki edellyttää. Tämä merkitsee sitä, että kalastuskunnat saavat nämä varat käyttöönsä ilman ennakkositoumusta ja jälkikäite raportointia. Saavutettu yhteisymmärrys on todettu erillisellä kirjeenvaihdolla sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä.

Sopimuksen ja säännön mahdollisesti aiheuttamien edunmenetysten korvaamiseksi viimeistellään maa- ja metsätalousministeriössä hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi Tenojoen kalastussopimuksen ja -säännön eräiden määräysten aiheuttamien menetysten korvaamisesta. Esitys perustuu Tenojoen kalastustoimikunnan II mietintöön (komiteamietintö 1986:3).

1.6. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Kun uusi sopimus ja kalastussääntö perustuvat voimassa olevaan käytäntöön, ei niillä ole organisatorisia vaikutuksia valtionhallinnossa. Eri asia on, että pyrittäessä urheilukalastuksen pitemmälle menevään säätelyyn yhteistyössä kalastuskuntien kanssa saatetaan joutua harkitsemaan myös nykyistä parempaa organisaatiota kalastuskorttien myynnissä ja kalastuksen valvonnassa.

Kala- ja kalastustutkimus Tenjoella rahoitetaan tällä hetkellä maa- ja metsätalousministeriön määrärahojen turvin. Kalastustilaston kerääminen on sen sijaan Suomessa maksettu kalastuskorttivaroista. Kun edellä olevan mukaisesti kalastuskorttivarat tullaan sopimuksen perusteella Suomessa maksamaan vesialueitten

omistajille, joudutaan kalastustilaston keräämistä varten osoittamaan erillinen määräraha

maa- ja metsätalousministeriön asianomaiselta momentilta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimus Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä

1 artikla. Sopimuksen 1 artiklan ensimmäiseen kappaleeseen on kirjoitettu sopimuksen tavoite: suojella ja ylläpitää Tenojoen vesistön kalakantoja siten, että luonnon monimuotoisuus ja tuotanto säilytetään. Vain näissä puitteissa on mahdollista jatkaa vesistön kalavarojen hyödyntämistä sekä paikkakunnan väestön että urheilukalastajien tyydytykseksi. Tavoite vastaa sitä, mitä vuoden 1978 sopimusneuvotteluissa sovittiin neuvotteluiden tavoitteista. Sopimuksen tavoitteeseen pyritään sopimuksen johdantokappaleen mukaan tarkoituksenmukaisin kalastuksen säätelytoimenpitein sillä tavalla kuin sopimuksessa ja kalastussäännössä yksityiskohtaisesti sanotaan. Tenojoen kalastuksen järjestelyissä tullaan kiinnittämään huomiota perinnäisiin kalastustapoihin ja olemassa oleviin kalastusoikeuksiin.

Artiklan toinen kappale vastaa voimassaolevan sopimuksen 10 artiklan määräystä.

2 artikla. Tenojoen kalastuspiiri on määritelly uudella tavalla siten, että se käsittää Tenojoen joen suulta lähtien sekä Inarinjoen että Skietsamjoen siltä osin kuin ne muodostavat valtakuntien rajan. Sopimuksen vesistön likaamista koskeva 10 artikla, kalatautien estämistä koskeva 11 artikla ja mahdollisesti annettavien desinfiointimääräysten valvontaa koskeva 12 artikla koskevat vesistön koko sadealuetta. Kalastuspiirin uusi määritelmä vastaa käytännössä voimassaolevan kalastussäännön 1 §:n mukaista kalastussäännön soveltamisaluetta.

4 artikla. Voimassaolevan kalastussopimuksen valvontaa koskevat määräykset on koottu tässä yhteen artiklaan. Nykyisen kalastussäännön 22 §:n määräys siitä, että kalastuksen valvojalla on sama oikeus ja lainsuoja kuin poliisiviranomaisella, on jätetty uudesta sopimuksesta pois. Tämä suoja määräytyy kummassakin maassa voimassa olevien yleisten säännösten mukaan.

5 artikla. Säännös vastaa voimassaolevan sopimuksen 4 artiklaa, josta on kuitenkin poistettu toisaalta itsestään selvä säännös noudattaa maahantulosta annettuja määräyksiä sekä toisaalta kalastuskortin myyjälle asetettu, käytännössä kuolleeksi kirjaimeksi jäänyt velvollisuus valvoa ulkomaalaisten viisumeita. Maahantulomääräyksiä koskeva maininta on ollut tarpeellista poistaa myöskin sen takia, että Tenojoella vakiintuneen kalastuskäytännön mukaan kalastajilla on oikeus nousta myös toisen maan puolella rannalle levähtämistä ja kalastusvuoron odottamista varten.

Kalastuskorteista saatujen tulojen jakamista koskeva määräys on ennallaan. Näiden tulojen käyttötarkoitusta koskeva määräys on myöskin säilytetty sopimuksessa, koska se sitoo Norjan osuuden kalastuskorttituloista, joista suurin osa kootaan Suomen puolella, käytettäväksi Tenojoen kalastuksen valvontaan ja kalakan- tojen kehittämistä tarkoittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä on erillisellä kirjeenvaihdolla sovittu, että Suomen osalta nämä tulot voidaan, tarpeellisten valvontakulujen vähennyksen jälkeen, palauttaa ilman tilitysvelvollisuutta vesialueiden omistajille kalastuslain edellyttämällä tavalla käytettäväksi.

6 artikla. Kalastuspiirin sivuvesistöjä koskeva perussäännös on sama kuin voimassaolevassa sopimuksessa. Artiklaan on kuitenkin lisätty kolme poikkeusta pääsääntönä olevasta kalaverkkojen sallitusta silmäkoosta ja verkkojen yhteenkytkemisen kiellosta. Näistä poikkeuksista Pulmankijärvellä sallittavat 45 mm lohenvyöntiverkot ovat Suomen kannalta merkittävät.

7 artikla. Voimassaolevan sopimuksen mukaan Lapin lääninhallituksella ja Finnmarkin fylkesmannilla on oikeus rajoittaa urheilukalastusta tarkemmin määriteltävien jokiosuuk- sien osalta sekä porrastaa kalastuskorteista suoritettavia maksuja. Uuden sopimuksen mukaan tämä urheilukalastuksen säätelyoikeus laajennetaan koskemaan myös päättämistä vapa- ja viehekalastuksen kalastusajasta,

perho- ja uistinkalastuksen alueesta, kalastuksessa käytettävien veneiden lukumäärästä vuorokaudessa sekä veneen soutajan asuinpaikkaa koskevasta vaatimuksesta. Nämä määräykset voidaan rajoittaa koskemaan osaa kalastusalueista tai kalastuskaudesta ja myös yksittäistä kalastustapaa. Kun urheilukalastuksen ongelma viime vuosina on ollut erityisesti sen keskittyminen muutamaan keskikesän viikkoon ja tästä johtuva kaiken kalastuksen ruuhkautuminen sanottuna aikana, on viranomaisilla nyt mahdollisuus yhteistyössä kalastuskuntien kanssa pyrkiä erilaisia kalastuksen sääntelykeinoja yhteen sovittaen tasoittamaan kalastuspainetta Tenajoella. Sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä suoritettulla kirjeenvaihdolla on korostettu näiden uusien määräysten merkitystä ja sovittu, että niitä pyrittäisiin soveltamaan jo tulevan kalastuskauden aikana läheisessä yhteistyössä asianomaisten kuntien ja kalastuskuntien kanssa.

8 artikla. Säännös velvoittaa sopimuspuolet läheiseen yhteistyöhön Tenojoen vesistön kalakantojen säilyttämiseksi. Kalakantoja ja kalansaaliiden määriä koskevien yhteisten tutkimusten suorittaminen on hallitusten kansainvälinen velvoite.

9 artikla. Vastuu kalastustilaston kehittämisestä siirretään Suomessa Lapin lääninhallitukselta riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle.

10 artikla. Vesistön likaamisen ja jätteiden laskemisen kieltö on siirretty kalastussäännöstä (voimassaolevan kalastussäännön 20 §) sopimukseen. Myös tämän määräyksen tarkoituksena on säilyttää Tenojoki ainutlaatuisena lohijokena, jota tähän mennessä mitkään luonnon-tilan muutokset eivät ole vaarantaneet.

11 artikla. Ensimmäisessä kappaleessa on velvoitus ryhtyä toimenpiteisiin kalatautien, kalaloisten ja uusien kalalajien leviämisen estämiseksi Tenojoen vesistöön. Tämä velvoitus koskee sekä kalanmädin haudontaa ja kalanviljelyä, kalojen ja mädin maantiekuljetuksia että kalojen siirtämistä ja istuttamista. Maantiekuljetusten aikana Tenojoen vesistön sadealueella ei saa suorittaa minkäänlaista kuljetusveden laskemista tai vaihtamista. Kaikenlainen kalanistutus on kielletty joissa ja järvissä lohen nousualueilla.

Luvanvaraista sen sijaan on kalanmädin haudonta ja kalanviljely vesistön koko sadealueella sekä kalojen siirtäminen ja istuttaminen lohen nousualueen ulkopuoliseen vesistön osaan. Kumpaankin tarvitaan Suomessa maa-

ja metsätalousministeriön erikseen antama lupa ja Norjassa vastaavan viranomaisen suostumus. Kalojen siirtämisestä ja istuttamisesta on lisäksi hyvissä ajoin ennen siirtämisen tai istutuksen suorittamista ilmoitettava toisen maan vastaavalle viranomaiselle.

Nämä määräykset ovat Suomessa uusia voimassaolevan lainsäädännön salliessa Utsjoen ja Inarin alueilla kyseisen toiminnan. Määräykset ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta voidaan estää erityisesti Etelä- ja Keski-Norjan lohijoissa raivonneiden kalatautien leviäminen vesistöön. Erityisen vaarallisenä pidetään Gyrodactylus salaris loista, joka on tuhonnut lohikannat yli 30 Norjan lohijoesta. Suomi ja Norja ovat lisäksi allekirjoituksen yhteydessä tapahtuneella erillisellä kirjeenvaihdolla sopineet toteuttavansa tiukasti 11 artiklan määräyksiä.

12 artikla. Määräys kalastusvälineiden, saappaiden, kahluuvarusteiden sekä venevarusteiden desinfioinnista annettavien määräysten valvonnasta liittyy pyrkimykseen estää kalatautien leviäminen Tenojoen vesistöön. Tällä hetkellä tällaisia desinfiointimääräyksiä ei ole annettu. Erillisellä kirjeenvaihdolla on korostettu tältä osin eläinlääkintöviranomaisten yhteistyötä.

2. Tenojoen kalastuspiirin kalastussääntö

1 §. Vaikka suomenkielistä kalastussääntöä sovelletaan vain Suomelle kuuluvaan osaan Tenojokea, Inarinjokea ja Skietsamjokea siltä osin kuin ne muodostavat valtakunnan rajan, on kalastussäännössä kalastajien informaatioksi eräitä määräyksiä, jotka koskevat vain Norjalle kuuluvaa joen alajuoksua. Tällaisia säännöksiä olivat esimerkiksi 4 ja 5 §:ssä olevat, lohen rauhoitusta alajuoksulla koskevat määräykset.

2 §. Kalastuskortteja ja kalastusvuorokautta koskevat määräykset on koottu tähän pykälään. Kalastuskortin hintojen osalta kalastajat on jaettu kolmeen ryhmään: 1. Tenojoen vesistön jokilaaksossa vakinaisesti asuvat, 2. muut kalastajat, 3. näistä muista kalastajista 3 §:n D- kohdassa tarkoitetut henkilöt, jotka ovat perintönä saaneet kiinteistöön kuuluvan kalastusoikeuden suoraan Tenojoen vesistön jokilaaksoissa vakinaisesti asuvalta kalastukseen oikeutetulta henkilöltä. Tämän 3. ryhmän ka-

lastajat maksavat kalastaessaan kudotuilla pyydyksillä kalastuskortista saman hinnan kuin paikkakuntalaiset. Kalastaessaan vavalla ja vieheellä nämä henkilöt maksavat kalastuskortista saman hinnan kuin 2. ryhmän kalastajat. Kalastuskorttien hintoja on korotettu vastaamaan paremmin muissa lohijoissa maksettavia kalastusmaksuja.

Sopimuksella poistetaan nykyisessä kalastussäännössä oleva määräys urheilukalastajien kalastusajan rajoittamisesta 10 päiväksi. Kalastusajan valvominen on ollut käytännössä vaikeata. Kun toisaalta urheilukalastaja keskimäärin viipty Tenojoella kalastamassa kolme päivää tai vähemmän, ei 10 vuorokauden rajoituksen poistaminen tule todennäköisesti aiheuttamaan lisääntyvää kalastuspainetta. Kalastussopimuksen 7 artiklan mukaisessa järjestyksessä voidaan tätä kalastusaikaa tarvittaessa säädellä.

3 §. Uudessa kalastussäännössä on kalastusta koskevat määräykset ryhmitetty uudestaan myös sillä tavalla, että lohenkalastusta koskevat määräykset ovat erillään muiden kalojen, mukaan lukien meritaimen ja merinieriä, koskevista määräyksistä. Tällä tavalla korostuu Tenojoen kalastussäännön merkitys nimenomaan Tenojoen lohen kalastusta ohjaavana säännöstyönä. Tällainen jako ei käytännössä vaikeuta meritaimenen ja merinieriän kalastusta.

Pykälässä on lueteltu Tenojoen kalastukseen sallitut pyydykset, ja se vastaa olennaisesti nykyisen kalastussäännön 2 pykälää. Pykälän D-kohdassa on täsmennetty voimassaolevaa määrystä perintönä saadun kalastusoikeuden käyttämisestä paremmin vastaamaan oikeuskanslerin 21.2.1979 esittämää kannanottoa, joka on ollut tämän määräyksen perustana. Tässä tarkoitettu kalastusoikeus on henkilöillä, jotka ovat kotoisin Tenojoen vesistön jokilaaksoista ja joilla on perintönä suoraan siellä asuvalta kalastukseen oikeutetulta henkilöltä saatu kalastusoikeus ja jotka ovat joutuneet ansiomahdollisuuksien puuttuessa muuttamaan muualle asumaan. Kalastusoikeus koskee kaiken kalan kalastusta kudotuilla pyydyksillä. Tässä tarkoitettua kalastusoikeutta ei siis ole enää henkilöillä, joka on perinyt tämän oikeuden toisessa polvessa.

4 §. Yleinen kalastusaika Tenojoella on toukokuun 20 päivän alusta elokuun 31 päivän loppuun. Kalastusajan lyhentämisellä toukuussa ei ole käytännössä sanottavaa merkitys-

tä, ottaen huomioon, että jäiden lähtö Tenojoessa on viimeisten 10 vuoden aikana tapahtunut toukokuun puolivälin jälkeen. Kalastusjäidenlähdon jälkeen pääsee ensiksi käyntiin joen alajuoksulla, mistä johtuu, että kalastusajan lyhentäminen vaikuttaa ensisijaisesti Norjan kalastukseen ja helpottaa näin lohennousemista Tenojokeen.

Muun kalan kuin lohennousemista Tenojoessa seisovaa verkkoa ei saa käyttää Tenojoessa kesäkuun 15 päivän ja elokuun 1 päivän välisenä aikana, jotta jokeen silloin nousevien pikukulohien kantoja suojattaisiin. Tällaista rajoitusta ei ole Inarin- ja Skietsamjoessa.

5 §. Viikkorauhoitusmääräykset pysyvät ennallaan.

6 §. Pykälässä on täsmennetty nykyisen kalastussäännön 18 §:ssä olevia määräyksiä selvyydestä päästä kala vapaaksi.

7 §. Nykyisen kalastussäännön 2 §:ssä määrättyjä vapakalastusalueita on laajennettu siten, että kalastus on koko Alakönkäässä sallittu maastoon asetettujen kilpien mukaisesti. Vahvistettujen rannaltakalastuspaikkojen ulkopuolella urheilukalastajat saavat kalastaa rannalta käyttämällä perhoa ilman heittopainoa. Perhon kokoa koskeva rajoitus on vaikeasti valvottavana poistettu.

8 §. Venekalastuksen säännöt pysyvät ennallaan: kalastus on sallittu vain Tenojoen vesistön jokilaaksoissa vakinaisesti asuvien henkilöiden tai 3 §:n D-kohdassa tarkoitettujen henkilöiden omistamasta veneestä, joka on asianmukaisesti rekisteröity.

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann saavat lisäksi oikeuden yhdessä määrätä yhden henkilön nimiin rekisteröitävien veneiden enimmäismäärän. Pyrkimyksenä on tällä tavoin estää kalastusveneidän lukumäärän kontrolloimaton kasvu Tenojoella. Terveen järjensääntönä voisi tällöin olla, että paikkakunnalla vakinaisesti asuva kalastukseen oikeutettu voisi rekisteröidä kaksi venettä ja muut paikkakunnalla vakinaisesti asuvat yhden veneen omaa kalastustaan varten. Mikäli kuitenkin erityisestä syystä, esimerkiksi matkailuelinkeinon harjoittamisen takia kyseiset henkilöt tarvitsisivat useampia veneitä, voitaisiin rekisteröitävien veneiden enimmäismäärää nostaa 10 veneeseen.

9 ja 10 §. Määräykset vastaavat nykyisen kalastussäännön 2 §:ssä olevia määräyksiä.

11 §. Padon, seisovan verkon, kulutusverkon ja nuotan käyttöoikeus pysyy ennallaan. Nykyisen kalastussäännön 3 §:n määräys siitä,

että patoa tai seisovaa verkkoa saa käyttää vain sellaisessa vanhoihin nautintoihin perustuvassa pato- tai verkkopaikassa, joka oli olemassa asianomaisen kunnan kylien välisen vuonna 1978 päättyneen vesipiirirajankäynnin päättyessä, on osoittautunut käytännössä liian rajoittavaksi ja on sen takia muutettu yksinkertaisempaan muotoon. Pykälän mukaan patoa saa käyttää vain lailliseen perusteeseen nojautuvissa patopaikoissa. Nämä patopaikat on pystyttävä tarvittaessa osoittamaan jakasiakirjojen tai oikeuden päätösten pohjalta. Seisovan verkon osalta tällaisia merkintöjä kiinteistöjä koskevissa asiakirjoissa sen sijaan on vähemmän, ja verkon käyttöpaikkaa ei sen takia ole enää sidottu kalastussäännöllä. Virran luonnonolosuhteet ja verkon tekninen määrittely määräävät riittävästi verkkopaikan. Nämä määräykset ovat Norjassa voimassaolevassa kalastussäännössä toisenlaiset ja perustuvat Norjassa voimassaolevaan järjestelmään, joka määrää, millä tiloilla on kudottujen pyydysten käyttöön oikeuttava lohenpyyntioikeus (laxebrev).

Samanaikaisesti pyynnissä olevien patojen ja seisovien verkkojen tilakohtainen lukumäärä pysyy ennallaan. Saman tilan osalta saa uuden kalastussäännön mukaan käyttää vain yhtä kulkutusverkkoa ja viittä muiden kalojen kuin lohen pyyntiin tarkoitettua seisovaa verkkoa.

12 §. Verkon solmuväliä ja langan laatua koskevat määräykset on koottu tähän pykälään. Lohen pyydyksissä käytettävä verkon solmuväli pysyy ennallaan eikä saa olla pienempi kuin 58 mm. Sen sijaan nykyisessä kalastussäännössä oleva oikeutus käyttää meritaimenen ja meriraudun pyynnissä 40—45 mm solmuväliä poistetaan, koska tällaisiin verkkoihin kokemuksen mukaan tarttuu liian paljon lohia sivusaaliina.

13—16 §. Tärkein uudistus kalastussäännössä on kudottujen pyydysten tarkempi määrittely kokoamalla kutakin pyydystä koskevat hajallaan olevat määräykset yhteen ja täsmentämällä eräitä viime vuosina käytännössä unohuttamaan jäämässä olevia pyydysmääräyksiä. Määrittely on tärkeä, jotta uusien kalastajapolvien ja uusien materiaalien myötä Tenajoella käytettävät pyydykset eivät kehity liian tehokkaiksi. Eräiden kalastajien seisovat verkot ovat ruvenneet muistuttamaan patoa, jolloin kalastuksen valvonta joutuu kohtuuttoman vaikean tilanteen eteen. Kudottujen pyydysten määrit-

telyssä on käytetty apuna myös paikkakunnan vanhojen kalastajien muistitietoa.

Kulkutusverkkoa koskevat määräykset ovat nykyisin kalastussäännön 3 §:n 4 momentissa, nuotta koskevat 4 §:ssä, padon määritelmä 3 §:n 5 momentissa ja seisovaa verkkoa koskevat määräykset 16 §:ssä.

Kulkutusverkko ja nuotta sekä erityisesti pato on kuvattu kalastussäännössä nykyistä tarkemmin, muuttamatta kuitenkaan mitään olennaista nyt yleisesti käytössä olevissa pyydyksissä. Sen sijaan seisovan verkon määritelmä merkitsee eräiltä osin käytännön oikaisemista: verkko on yksinkertainen suora verkko, jota ei kiinnitetä muista kohdista kuin verkon päistä ja jota ei saa asettaa mutkalle.

Kalastussääntöön on selvyuden vuoksi liitetty kaksi padon yleistä rakennetta kuvailevaa piirrosta.

17 §. Syväväylän jättämistä vapaaksi lohen kululle koskevaa määräystä on jonkin verran tehostettu nykyisen kalastussäännön 15 §:ään verrattuna. Patoja tai seisovia verkkoja vastakaisilta rannoilta asetettaessa on vähintään yksi neljäsosa joen leveydestä jätettävä vapaaksi, kuitenkin niin, että syväväylän keskilinjan molemmin puolin on oltava vähintään 15 metriä vapaata virtaa. Kiistanalaisissa tapauksissa jälkimmäinen mittaus tapa on ratkaiseva ja yksinkertaisempi suorittaa.

Kiinteiden pyydysten, myös samalle kalastajalle kuuluvien seisovien verkkojen, välisen etäisyyden on oltava vähintään 60 metriä.

20 §. Seisovaan verkkoon ja patoon on valvonnan helpottamiseksi merkittävä kalastajan nimen lisäksi myös sen tilan nimi, jonka osalta kalastusta harjoitetaan.

22 §. Nimismiehen tehtävät vastaavat sitä, mitä nykyisen kalastussäännön 17 §:ssä on sanottu.

24 §. Pykälän mukaan kalastussopimuksen ja -säännön rikkomisesta rangaistaan kuten yleisen lain rikkomisesta on säädetty. Viittaus yleiseen lakiin tarkoittaa lähinnä vanhan kalastuslain (503/51) sekä myös eläintautilain (80/55) ja rikoslain 34 luvun asianomaisia rangaistussäännöksiä.

Määräyksen sananmuotoon on sisällytetty myös sopimuksen tai säännön nojalla annettujen määräysten rikkominen. Näin esimerkiksi lohen kalastusaikaa koskevan Lapin lääninhalituksen ja Finnmarken fylkesmannin yhteisen päätöksen rikkominen on rangaistava teko.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Kalastussopimuksen ja -säännön soveltamisen perustana Suomessa on kalastuslain (503/51) 108 §:n säännös, jonka mukaan rajana toista valtiota vastaan olevassa vesistöissä noudatetaan kalastuslain säännöksiä, mikäli vieraan maan kanssa ei ole toisin sovittu. Kalastuslainsäädännön uudistamista koskevan valmistelutyön keskeneräisyyden takia sovelletaan Utsjoen, Inarin ja Enontekiön kunnissa tätä vanhaa kalastuslakia. Tästä aiheutuu, että kalastusta koskevat yleiset määräykset ovat erillistä osin sanotuissa kunnissa toisenlaiset kuin muualla Suomessa.

Hallitus korostaa tässä yhteydessä, että kalastusoikeuteen ei nykyisellä Tenojoen kalastussopimuksella ja -säännöllä eikä nyt esillä olevissa määräyksissä ole puututtu. Kalastusoikeuden käytön rajoittaminen Tenojoen vesistön jokilaaksojen ulkopuolella asumisen perusteella johtuu pyrkimyksestä ottaa huomioon lohikannan säilyttämiseen ja lisääntymiseen liittyvä merkittävä yleinen etu. Asuinpaikkaan liittyvät kalastusoikeuden rajoitukset poistuvat, kun oikeudenhaltija asettuu vakituisesti asumaan näihin jokilaaksoihin. Toisaalta Suomen kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun periaate ei edellytä kaikkien kansalaisten kaikissa suhteissa samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaiset. Kalastusoikeuden käyttämistä koskevat määräykset eivät näin loukkaa hallitusmuodon omaisuudensuoja- ja yhdenvertaisuusnormeja.

Nyt esillä olevassa sopimuksessa ja kalastussäännössä on nykyisin voimassa olevaan sopimukseen ja kalastussääntöön verrattuna eräitä uusia määräyksiä, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen. Kaikki nämä uudet määräykset kuten nyt voimassaolevatkin on annettu, jotta lohikanta ja lohisaaliit Tenojoella voitaisiin turvata.

Kalastussopimuksen 7 artiklassa on delegoitu Lapin lääninhallitukselle ja Finnmarkin fylkesmannille päättäminen eräistä uusista kalastuksen säätelykeinoista. He voivat urheilukalastuksen osalta muun muassa porrastaa kalastuskortista maksettavia hintoja ja siten poiketa 6 artiklassa olevasta kalastuskortin hinnan määrittämisestä koskevasta perussäännöstä, määrätä kalastusajoista ja -paikoista samoin kuin veneiden käytöstä. Rajoitus voidaan määrätä koskemaan vain osaa kalastusalueesta tai

kalastuskaudesta tai yksittäistä kalastustapa-aa. Julkisen vallan käytön delegoiminen viranomaisille koskee yleisen hallintojärjestyksen perusteita ja vaatii siten eduskunnan suostumuksen.

Kalan istuttaminen on uuden kalastuslain (286/82) 121 §:n nojalla eräissä tapauksissa luvanvaraista. Sen sijaan edellä mainittujen pohjoisten kuntien osalta tällaista säännöstä ei ole, minkä vuoksi kuka tahansa voi tällä hetkellä ryhtyä kalanviljelyyn ja kalan istuttamiseen näiden kuntien alueella. Toiminnan valvonta voi tapahtua vain jälkikäteen eläintautilain (80/55) säännösten mukaisesti. Kalastussopimuksen 11 artiklan määräykset, jotka kieltävät kaikenlaisen kalanistutuksen joissa ja järvisissä lohen nousualueella ja tekevät muun kalanistutuksen sekä kalanviljelyn ja kalanmädin haudonnan luvanvaraisiksi, kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan ja vaativat eduskunnan suostumuksen. Saman artiklan määräys kuljetusveden laskemisen tai vaihtamisen kieltämisestä maantiekuljetuksessa kuuluu niin ikään lainsäädännön alaan.

Kalastussäännön 8 §:ssä on Lapin lääninhallitukselle ja Finnmarkin fylkesmannille annettu oikeus määrätä venerekisterin osalta yhden henkilön nimiin kalastustarkoitukseen rekisteröitävien veneiden enimmäismäärä. Määräys merkitsee näin mahdollisuutta rajoittaa kalastusoikeuden käyttöä lohienkalastuksen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja vaatii eduskunnan suostumuksen.

Kalastussäännön 24 §:n määräys rangaistavuuden ulottamisesta koskemaan myös sopimuksen ja säännön nojalla annettujen alemmanasteisten määräysten vastaisia tekoja kuuluu myös lainsäädännön alaan.

Muut muutokset ovat teknisiä muutoksia Tenojoella nyt voimassa olevaan kalastusjärjestykseen eivätkä sinänsä vaadi eduskunnan suostumusta. Muutoksilla on kuitenkin tärkeä merkitys paikkakunnan asukkaiden ja myös urheilukalastajien kannalta tärkeän Tenojoen lohienkalastusta koskevan säännösten edelleen kehittämisessä ja ne vaikuttavat olemassa olevan lainsäädännön sallimissa puitteissa myös vesistön alueella toimivien kalastuskuntien toimintaan. Tältä kannalta on katsottu oikeaksi saattaa Tenojoen muutettu kalastussopimus ja -sääntö kokonaisuudessaan eduskunnan tietoon.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n perusteella esitetään

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 1989 Suomen ja Norjan välillä Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

Norjan kanssa Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 1989 Suomen ja Norjan välillä Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön mää-

räykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 1989

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ulkoasiainministeri *Pertti Paasio*

**Suomen Tasavallan ja Norjan
Kuningaskunnan välinen**

SOPIMUS

**Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä
kalastussäännöstä**

Suomen Tasavallan hallitus ja Norjan Kuningaskunnan hallitus, pyrkien säilyttämään ja lisäämään Tenojoen vesistön lohikantoja tarkoituksenmukaisin kalastuksen säätelytoimpitein, ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Sopimuksen tarkoituksena on suojella ja ylläpitää Tenojoen vesistössä anadromisten lohikalajien (lohi, meritaimen ja merinieriä) ja sisävesikalajien luonnonkantoja siten, että luonnon monimuotoisuus ja tuotanto säilytetään.

Sopimuspuolet tunnustavat niiden valtioiden, joiden joista nämä anadromikannat ovat lähtöisin, ensisijaisesti omaavan hyödyn ja vastuun näistä kannoista. Sopimuspuolet ovat yhtä mieltä siitä, että ne tulevat toteuttamaan tätä periaatetta tämän sopimuksen soveltamisessa.

2 artikla

Suomessa ja Norjassa on annettava Tenojoen kalastuspiirin kalastussääntö, Suomessa oheisen suomenkielisen ja Norjassa oheisen norjankielisen tekstin mukaisena. Tenojoen kalastuspiiri käsittää Tenojoen joen suulta lähtien sekä Inarinjoen ja Skietshamjoen siltä osin kuin ne muodostavat valtakuntien rajan. Artiklat 10, 11 ja 12 ovat voimassa vesistön koko sadealueella.

Kalastussääntö tulee voimaan samanaikaisesti molemmissa maissa.

3 artikla

Kalastussääntö on voimassa kolme vuotta kerrallaan. Kalastussäännön muuttamista koskeva neuvottelupyyntö on esitettävä vähintään vuotta ennen kunkin kolmivuotiskauden päättymistä. Mikäli kumpikaan osapuoli ei esitä tällaista pyyntöä, jatkuu kalastussäännön voimassaolo edelleen seuraavan kolmivuotiskauden.

OVERENSKOMST

**mellom Republikken Finland og Kongeriket
Norge om felles forskrifter om fisket i
Tanaelvas fiskeområde**

Regjeringen i Republikken Finland og regjeringen i Kongeriket Norge er i sine bestrebelser for å bevare og øke laksebestanden i Tanavassdraget gjennom formålstjenlige reguleringstiltak blitt enige om følgende.

Artikkel 1

Overenskomstens formål er å verne og ta vare på naturlige bestander av anadrome laksefisk (laks, sjørørret og sjørøye) og innlandsfisk i Tanavassdraget slik at naturens mangfold og produktivitet bevares.

Avtalepartene erkjenner at i første rekke de stater i hvis elver disse anadrome bestander har sin opprinnelse, har interesse og ansvar for disse bestander. Avtalepartene er enige om at de kommer til å virkeliggjøre dette prinsipp ved tillem্পninger av denne overenskomsten.

Artikkel 2

I Finland og Norge skal utferdiges forskrifter om fisket i Tanaelvas fiskeområde, i Finland i følge vedlagte finskspråklige tekst og i Norge i følge vedlagte norske tekst. Tanaelvas fiskeområde omfatter Tanaelva fra munningen og riksgrensestrekningen av Anarjohka og Skieččanjohka. Artiklene 10, 11 og 12 gjelder i hele vassdragets nedbørfelt.

Forskriftene trer i kraft samtidig i begge land.

Artikkel 3

Forskrifterne skal gjelde tre år om gangen. Ønske om forhandlinger for endringer av fiskereglene må framsettes minst et år før slutten av hver treårsperiode. Dersom ingen av partene kommer med et slikt ønske, fortsetter gyldigheten over følgende treårsperiode.

4 artikla

Tämän sopimuksen mukaan annettujen kalastussääntöjen noudattamista valvovat Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann sekä ne henkilöt, joiden asiana kummassakin maassa on kalastuksen valvonta.

Valtakuntien rajana olevaa vesistön osaa varten tulee valvontaa suorittamaan asettaa yhteisiä suomalais-norjalaisia kalastusvalvontapartioita, joissa on yksi suomalainen ja yksi norjalainen valvoja. Partioiden lukumäärästä, valvonta-alueesta ja muista valvontaan liittyvistä seikoista päättävät yhdessä Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann. Kumpikin valtio palkkaa ja varustaa valvojan, mutta yhteiset menot jaetaan tasan molempien valtioiden välillä.

Tenojoen suun ja valtakunnan rajan välisellä osalla Tenojokea saa suomalainen valvoja osallistua huomioitsijana norjalaiseen valvontapartioon. Tällainen osallistuminen tapahtuu sillä tavalla kuin siitä molempien maiden valvontaviranomaisten kesken tarkemmin soviin.

Asianomaisten Suomen ja Norjan nimismiesten ja kalastusvalvojien tulee toisilleen suoraan ilmoittaa, kun heidän tietoonsa on tullut oman havainnon tai luotettavien selvitysten perusteella, että jokien siinä osassa, missä valtakuntien raja kulkee, toisen valtakunnan alueella on harjoitettu tai harjoitetaan kalastusta vastoin tätä sopimusta tai voimassa olevaa kalastussääntöä ja sellaisissa olosuhteissa, että voidaan olettaa asianomaisen osapuolen omien valvontaviranomaisten olevan tietämiä siitä.

Jos asianomainen nimismies omilta viranomaisiltaan vastaanottaa tiedon, että suomalaisen kalastussäännön 23 §:n tai norjalaisen kalastussäännön 28 §:n nojalla on myönnetty erivapaus kalastussäännön määräyksistä jokien siinä osassa, missä valtakuntien raja kulkee, on hänen siitä ilmoitettava asianomaiselle nimismiehelle toisessa sopimusvaltiossa.

5 artikla

Jokaisen, joka tahtoo kalastaa siinä kalastuspiirin osassa, jossa valtakuntien raja kulkee, tulee, ennen kuin kalastus alkaa, lunastaa kalastuskortti. Kalastuskortti oikeuttaa kalastukseen myös toiseen valtioon kuuluvalla vastavalla kalastuspiirin osalla, mikäli kalastus tapahtuu vavalla ja vieheellä tai kun suomalai-

Artikkel 4

Håndhevelsen av forskriftene om fisket som er utferdiget i samsvar med denne overenskomst, hører under Länsstyrelsen i Lappland og Fylkesmannen i Finnmark, samt de personer i begge land som har som oppgave å ivareta fiskeoppsynet.

For den del av vassdraget som danner riksgrense, skal kontroll og overvåking skje ved felles finsk-norske fiskeoppsynspatroljer med en finsk og en norsk oppsynsmann. Patroljenes antall, oppsynsområde og andre ting vedrørende oppsynet fastsettes i fellesskap av Länsstyrelsen i Lappland og Fylkesmannen i Finnmark. Hvert rike lønner og utstyrr sine oppsynsmenn, mens felles utgifter deles likt mellom de to rikene.

For den del av Tanaelva som ikke danner riksgrense, får finsk oppsynsmann delta som observatør sammen med norsk oppsynspatrolje. Slik deltakelse skjer etter nærmere avtale mellom hvert lands oppsynsmyndighet.

Vedkommende lensmann og fiskeoppsynsmann i Finland og Norge skal underrette hverandre direkte når en av dem ved selvsyn eller på grunnlag av pålitelige opplysninger har fått vite at det på den strekning av elvene som danner riksgrense, er foregått, eller foregår, fiske på det annet rikes område i strid med denne overenskomst eller de fastsatte fiskeregler og under slike forhold at vedkommende stats egne oppsynsmyndigheter ikke kan antas å være vitende om det.

Hvis vedkommende lensmann fra sitt eget rikes myndigheter mottar melding om at dispensasjon fra fiskereglene er gitt i henhold til den finske 23 § eller den norske 28 § på den strekning av elvene som danner riksgrense, skal han underrette vedkommende lensmann i det annet rike om dette.

Artikkel 5

Enhver som vil fiske i den del av fiskeområdet som danner riksgrense, skal løse fiskekort før fisket begynner. Dette gir rett til fiske også i motsvarende del av fiskeområdet som hører til det andre riket, såfremt fisket foregår med stang eller handsnøre, eller når finsk og norsk fiskeberettiget driver samfiske med kastenot.

nen kalastukseen oikeutettu harjoittaa norjalaisen kalastukseen oikeutetun kanssa yhteiskalastusta nuotalla.

Tarkemmat määräykset kalastuskortista peittävästä maksuista annetaan kalastussäännössä.

Kalastuskorteista saadut tulot jaetaan tasan molempien valtioiden kesken. Jaon suorittavat Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann. Lääninhallituksen ja fylkesmannin on ennen kunkin vuoden joulukuun 1 päivää toimitettava toisilleen selvitys asianomaisessa valtiossa kalastuskauden aikana myydyistä kalastuskorteista.

Kalastuskorteista saadut tulot tulee käyttää ensisijaisesti kalastuksen valvonnasta aiheutuvien kulujen peittämiseen sekä muihin kalakantojen kehittämistä tarkoittaviin toimenpiteisiin Tenojoen vesistöissä.

6 artikla

Kalastuspiirin sivuvesistöjä varten sopimuspuolet sitoutuvat saattamaan voimaan erillisiä säännöksiä ja ryhtymään toimenpiteisiin kalakantojen edistämiseksi.

Sivuvesistöjä varten annettavat säännökset eivät voi sisältää määräyksiä, jotka ovat rauhoitusaikojen, alimpien mittojen ja kalastusvälineiden käytön osalta lievempiä kuin tässä kalastussäännössä on määrätty. Kalastusvälineiden käytöllä tarkoitetaan kiellettyjä pyydyksiä ja kiellettyjä kalastustapoja. Määräyksistä saadaan tehdä seuraavat poikkeukset:

1) Pulmankijärvessä ja Utsjoen järvilaajentumissa saa reeskanpyynnissä käyttää verkkoja, joiden solmuväli on vähintään 17 mm.

2) Muun kalan kuin lohen pyyntiin käytettävät verkot voivat olla pitempiä kuin 30 metriä tai ne voidaan kytkeä yhteen siten, että ne ovat pitempiä kuin 30 metriä, seuraavissa järvissä: Pulmankijävi, Utsjoen järvilaajentumat, Suossjärvi ja Valljärvi. Syyskuun 1 päivän alusta huhtikuun 30 päivän loppuun saavat näissä järvissä tällaiseen kalastukseen käytettävät verkot olla korkeampia kuin 2 metriä ja niitä saa käyttää pintaverkkoina.

3) Pulmankijärvellä asuva kalastukseen oikeutettu ruokakunta saa käyttää Pulmankijärvessä lohen pyyntiin verkkoja, joiden solmuväli on 45 mm. Kaksi tällaista verkkoa saadaan kytkeä yhteen siten, että niiden yhteenlaskettu pituus on enemmän kuin 30 metriä. Kunkin tilan osalta saa käyttää kuitenkin samanaikaisesti Tenojoessa ja Pulmankijärvessä yhteensä enintään kahta lohenpyyntiin tarkoitettua paitoa tai seisovaa verkkoa.

De nærmere regler om kortpriser fastsettes i forskriftene.

De samlede inntekter av fiskekortsalget deles likt mellom de to rikene. Fordelingen utføres av Länsstyrelsen i Lappland og Fylkesmannen i Finnmark. Länsstyrelsen og Fylkesmannen skal innen 1. desember hvert år gi hverandre en regnskapsoversikt over fiskekortsalget i vedkommende rike i løpet av sesongen.

Inntektene av fiskekortsalget skal i første rekke nyttes for oppsyn og andre fiskefremmende tiltak i Tanavassdraget.

Artikkel 6

For fiskeområdets sidevassdrag forplikter avtalepartene seg til å fastsette egne forskrifter og sette i verk tiltak med sikte på fremme av fiskebestanden.

Forskrifter som blir fastsatt for sidevassdrag, kan ikke inneholde bestemmelser som er lempeligere med hensyn til fredning, minstepørrelse på fisk og redskapsbruk enn det som er bestemt i disse forskriftene. Med redskapsbruk menes forbudte redskaper og forbudte fiskemetoder. Det kan gjøres følgende unntak:

1) I settegarn til fangst av småsik i Polmakvatn og innsjøene i Utsjoki kan det tillates maskevidde ned til 17 mm.

2) Settegarn til fangst av andre arter enn laks, kan i følgende innsjøer tillates å være lengre enn 30 meter, eller settes i lenke slik at de blir lengre enn 30 meter: Polmakvatn, innsjøer i Utsjoki, Šuoššjavri og Valljavri. Fra og med 1. september til og med 30. april kan garn for slikt fiske i disse innsjøene være dypere enn 2 meter, og disse kan da settes som flytegarn.

3) Hver husstand med fiskerett, som bor ved Polmakvatn, kan bruke settegarn med 45 mm maskevidde etter laks i Polmakvatn. To settegarn kan i Polmakvatn settes i lenke slik at de blir lengre enn 30 m. Men husstanden kan ikke ha i bruk mer enn 2 redskapsenheter for laks (stengsel eller settegarn) i Tanaelva og Polmakvatn tilsammen.

7 artikla

Mikäli kalakantojen tila ja kalastuksen harjoittaminen niin vaativat, voivat Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann yhteisesti päättää kalastussäännön määräysten estämättä Tenojoen vesistön jokilaaksojen ulkopuolella asuvien henkilöiden valtakuntien rajana olevassa kalastuspiirin osassa harjoittaman kalastuksen osalta seuraavista asioista:

- 1) Kalastuskorttien hintojen porrastamisesta.
- 2) Vapa- ja viehekalastusta koskevasta kalastusajasta.
- 3) Vapakalastuslupien lukumäärästä vuorokaudessa.

4) Rannalta tai veneestä tapahtuvan perhoja/tai uistinkalastuksen alueista.

5) Kalastuksessa käytettävien veneiden lukumäärästä vuorokaudessa.

6) Kalastuksessa käytettävän veneen soutajan asuinpaikkaa koskevasta vaatimuksesta.

Määräykset voidaan rajoittaa koskemaan osaa kalastusalueesta, osaa kalastuskaudesta ja yksittäistä kalastustapaa.

Lapin lääninhallituksen ja Finnmarkin fylkesmannin on tehtävä tässä artiklassa mainitut päätökset niin aikaisin kuin mahdollista ja viimeistään ennen huhtikuun 1 päivää.

Vesistön Norjalle kuuluvassa alaosassa, joka ei muodosta valtakunnan rajaa, voi fylkesmann päättää vastaavista määräyksistä.

8 artikla

Sopimuspuolet ovat läheisessä yhteistyössä säilyttääkseen Tenojoen vesistön kalakannat. Sopimuspuolten tulee tehdä tässä tarkoituksessa yhteisiä tutkimuksia, jotka koskevat vesistön kalakantoja ja kalansaaliiden määriä.

9 artikla

Sopimuspuolet tulevat kalastustilaston kehittämistä varten huolehtimaan siitä, että kalastajilta kerätään tarpeellisia tietoja kalansaaliista ym. kunkin kalastuskauden aikana. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ja Finnmarkin fylkesmann sopivat tietojen keräämisen tarkemmista yksityiskohdista.

10 artikla

Vesistön likaaminen ja jätteiden laskeminen, mikä voi vahingoittaa kalakantoja ja kalastusta, on kielletty.

Sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset huolehtivat yhteistoimin sellaisista toimenpi-

Artikkel 7

Når hensynet til fiskebestanden og utøvelsen av fisket gjør det nødvendig, kan Länsstyrelsen i Lappland og Fylkesmannen i Finnmark i fellesskap, uten hinder av bestemmelsene i forskriftene, fatte beslutning om fisket på riksgrensestrekningen for personer bosatt utenfor Tanavassdragets elvedaler. De kan bestemme:

- 1) Differensierte fiskekortpriser.
- 2) Fisketid for stang og handsnøre.

3) Antall stenger pr. døgn.

4) Områder for fluefiske og/eller slukfiske fra land eller båt.

5) Antall båter pr. døgn som brukes i fisket.

6) Krav om bosted for roer av båt som brukes i fisket.

Bestemmelsene kan begrenses til deler av fiskeområdet, deler av fiskesesongen og til enkelte fiskemetoder.

Länsstyrelsen i Lappland og Fylkesmannen i Finnmark skal fatte beslutninger etter denne artikkel så tidlig som mulig før fiskesesongen begynner, senest 1. april.

I den nedre del av vassdraget som ikke danner riksgrense, kan Fylkesmannen i Finnmark fastsette tilsvarende bestemmelser.

Artikkel 8

Avtalepartene samarbeider for å opprettholde fiskebestanden i Tanavassdraget. For å oppnå dette skal avtalepartene utføre felles undersøkelser av fiskebestanden og oppfisket kvantum i vassdraget.

Artikkel 9

Avtalepartene skal for utarbeidelse av statistikk over fisket, sørge for at det fra fiskeren innhentes nødvendige oppgaver over oppfisket kvantum m.v. i hver sesong. Den nærmere gjennomføringen av dette skjer etter avtale mellom Vilt- og fiskeriforskningsinstituttet i Finland og Fylkesmannen i Finnmark.

Artikkel 10

Forurensning av vassdrag og utslipp av avfall som kan skade fiskebestanden og fisket er forbudt.

Vedkommende myndighet i hvert land sørger for, ved samarbeid, at det blir satt i verk tiltak

teistä, jotka ovat tarpeen vesistön tilan tarkkailemiseksi, säilyttämiseksi ja parantamiseksi.

11 artikla

Molemmat maat ryhtyvät toimenpiteisiin estääkseen kalatautien, kalaloisten ja uusien kalalajien leviämisen Tenojoen vesistöön.

Tenojoen vesistön sadealueella ei saa harjoittaa kalanmädin haudontaa tai kalanviljelyä ilman maa- ja metsätalousministeriön Suomessa ja kalastusjohtajan Norjassa antamaa suostumusta. Kalanviljely Tenovuonossa ei saa tapahtua niin lähellä Tenojoen suuta, että on olemassa vaara kalatautien leviämisestä Tenojokeen.

Kalojen tai mädin maantiekuljetuksissa Tenojoen vesistön sadealueella ei saa suorittaa minkäänlaista kuljetusveden laskemista tai vaihtamista.

Kaikenlainen kalanistutus on kielletty joissa ja järvissä lohen nousualueella.

Tenojoen vesistön sadealueen muihin jokiin ja järviin on kielletty siirtämisestä tai istuttamisesta kaloja ilman maa- ja metsätalousministeriön Suomessa ja Finnmarkin fylkesmannin Norjassa antamaa lupaa. Lupa voidaan myöntää vain Tenojoen vesistössä luontaisesti esiintyvien paikallisten kalakantojen siirtämiseen tai istutukseen.

Kun kaloja siirretään tai istutetaan edellä olevan 5 kappaleen säännösten mukaisesti, tulee ilmoitus luvasta ja kopio eläinlääkintöviranomaisen todistuksesta lähetettävä toisen maan vastaavalle viranomaiselle, Suomessa maa- ja metsätalousministeriölle ja Norjassa Finnmarkin fylkesmannille, hyvissä ajoin ennen siirtämisen tai istutuksen suorittamista.

12 artikla

Lapin lääninhallituksen ja Finnmarkin fylkesmannin tulee yhdessä valvoa, että muissa vesistöissä käytettyjen kalastusvälineiden, saappaiden, kahluuvarusteiden sekä veneiden ja venevarusteiden desinfiointista annettavia määräyksiä noudatetaan.

13 artikla

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann voivat yhteisymmärryksessä antaa kumpikin oman virka-alueensa osalta tarkempia määräyksiä tämän sopimuksen ja kalastussäännön soveltamisesta sekä kalastuskortin muodosta ja sisällöstä Suomessa ja Norjassa.

som er nødvendige for å overvåke, bibeholde og forbedre tilstanden i vassdraget.

Artikkel 11

De to land forplikter seg til å sette i verk tiltak for å hindre spredning av fiskeesykdommer, fiskeparasitter og nye fiskearter til Tanavassdraget.

Det er ikke tillatt å drive noen form for fiskeutklekking eller fiskeoppdrett i Tanavassdragets nedbørfelt uten samtykke, i Finland fra Jord- og skogbruksministeriet, i Norge fra Fiskeridirektøren. Fiskeoppdrett i Tanafjorden må ikke foregå så nær at det er risiko for spredning av sykdom til Tanaelva.

Ved transport av fisk eller rogn langs veier i Tanavassdragets nedbørfelt, skal det ikke foretas noe utslipp eller skifte av vann.

På den lakseførende strekning i fiskeområdets elver og sjøer er all fiskeutsetting forbudt.

Til andre elver og sjøer i Tanavassdragets nedbørfelt er det forbudt å overføre fisk eller sette ut fisk uten samtykke, i Finland fra Jord- og skogbruksministeriet, i Norge fra Fylkesmannen i Finnmark. Det er forbudt å overføre eller sette ut fisk som ikke tilhører de lokale fiskepopulasjoner som forkommer naturlig i Tanavassdraget.

Når fisk skal overføres eller settes ut ifølge bestemmelsene i 5. ledd, skal melding om utsetting og kopi av veterinærattest sendes det andre lands myndigheter, i Finland Jord- og skogbruksministeriet og i Norge Fylkesmannen i Finnmark, i god tid før overføringen eller utsettingen finner sted.

Artikkel 12

Länsstyrelsen i Lappland og Fylkesmannen i Finnmark skal i fellesskap påse at forskrifter om desinfeksjon av fiskeutstyr, støvler, vadere og alle typer båter og båtutstyr som har vært brukt i andre vassdrag, blir overholdt.

Artikkel 13

Länsstyrelsen i Lappland og Fylkesmannen i Finnmark kan i samråd med hverandre, hver innen sitt embetsområde, fastsette nærmere bestemmelser for gjennomføring av denne overenskomsten og forskriftene, herunder form og innhold av fiskekort i Finland og Norge.

14 artikla

Tämän sopimuksen ja Tenojoen kalastuspiirin kalastussäännön tulkinnessa ja soveltamisessa syntyvät riitaisuudet on selvitettävä diplomaattista tietä. Tarpeen vaatiessa voidaan sellaisia asioita käsittelemään määrätä suomalais-norjalainen sekakomissio.

15 artikla

Tämä sopimus tulee voimaan sopimuspuolten noottien vaihdolla sopimana päivänä sen jälkeen kun molempien valtioiden valtiosäännössä sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset on täytetty.

Tämän sopimuksen voimaantullessa kumoutuu Suomen ja Norjan välillä 12 päivänä toukokuuta 1972 tehty sopimus Tenojoen kalastuspiirin uudesta kalastussäännöstä ja siihen liittyvä kalastussääntö niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Sopimuksen voi kumpikin sopimuspuoli irtisanoa, ja irtisanomisaika on yksi vuosi.

Tämä sopimus on laadittu sekä suomen- että norjankielellä, joista molemmat ovat yhtä todistusvoimaiset.

Tehty Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 1989.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Ole Norrback

Norjan kuningaskunnan
hallituksen puolesta

Kjell Colding

Artikkel 14

Twister angående fortolkninger og tillempleringer av denne overenskomst og forskriftene om fisket i Tanaelvas fiskeområde, blegges ad diplomatisk veg. Hvis nødvendig, kan en finsk-norsk blandet kommisjon oppnevnes for å behandle slike saker.

Artikkel 15

Denne overenskomst trer i kraft fra den dato som blir avtalt mellom avtalepartene ved notevksling, etter at de grunnlovsmessige forutsetninger for ikrafttredelse er oppfylt.

Ved ikrafttredelse av denne overenskomst oppheves overenskomsten mellom Finland og Norge om felles fiskeregler for Tanaelvas fiskeområde av 12. mai 1972 og de tilhørende fiskereglene med seinere endringer.

Denne overenskomst kan sies opp av hver avtalepart med en oppsigelsestid på ett år.

Denne overenskomst er utferdiget i to eksemplarer på finsk og norsk, og begge språk skal ha samme gyldighet.

Utferdiget i Helsingfors 1 mars 1989.

For regjeringen i
Republikken Finland

Ole Norrback

For regjeringen i
Kongeriket Norge

Kjell Colding

TENOJOEN KALASTUSPIIRIN KALASTUSSÄÄNTÖ

I luku

Yleiset määräykset

1 §

Sovellutusalue

Tätä kalastussääntöä sovelletaan Suomelle kuuluvaan osaan Tenojokea, Inarinjokea ja Skietshamjokea siltä osin, kuin ne muodostavat valtakuntien rajan.

2 §

Kalastuskortit

Sen, joka aikoo kalastaa Tenojoen, Inarinjoen ja Skietshamjoen niissä osissa, missä valtakunnan raja kulkee, tulee, ennen kuin kalastus alkaa, lunastaa kalastuskortti. Kortti ei oikeuta kalastamaan Norjalle kuuluvalla Tenojoen alajuoksulla.

Kalastettaessa veneestä myös soutajalla tulee olla kalastuskortti.

Kalastuskorttien hinnat ovat seuraavat:

1) Niiden, jotka asuvat vakinaisesti Tenojoen vesistön jokilaaksoissa, tulee suorittaa 30 markkaa kalenterivuodessa.

2) Niiden, jotka eivät asu vakinaisesti Tenojoen vesistön jokilaaksoissa, tulee suorittaa 80 markkaa vuorokaudessa.

3) Jäljempänä 3 §:n D-kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tulee kalastaessaan sanotussa kohdassa mainituilla pyydyksillä suorittaa tämän kappaleen 1- ja 2-kohdan estämättä 30 markkaa kalenterivuodessa.

Kalastusvuorokausi alkaa klo 19.00 Suomen aikaa.

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann voivat yhteisesti muuttaa enintään kerran joka toinen vuosi kalastuskorteista perittäviä maksuja niin, että ne vastaavat maiden yleistä hintakehitystä.

Mikäli Suomen ja Norjan rahan arvon keskinäistä suhdetta muutetaan, voivat Lapin lää-

ninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann yhteisesti tehdä vastaavan muutoksen kalastuskorteista perittäviin maksuihin ennen kunkin vuoden huhtikuun 1 päivää.

Suomen ja Norjan kansalaisten tulee lunastaa kalastuskortti omassa maassaan. Muiden tulee lunastaa kortti jommassa kummassa sopimusvaltiossa.

Kalastuskortti on vaadittaessa näytettävä valvontaviranomaiselle myös toisessa valtiossa.

Suomen puolella kalastuskortin lunastavan tulee suorittaa myös kalastuksenhoitomaksu kalastuslain säännösten mukaisesti.

II luku

Pyydykset

3 §

Sallitut pyydykset

A. Ne kalastukseen oikeutetut, jotka asuvat vakinaisesti Tenojoen vesistön jokilaaksoissa, saavat käyttää tässä säännössä mainituin rajoituksin lohen, mukaan lukien myös Tyynenmeren lohi, pyyntiin seuraavia pyydyksiä:

- 1) potku- ja mertapato,
- 2) seisovaa verkkoa,
- 3) kulutusverkkoa,
- 4) nuottaa, sekä
- 5) vapaa ja viehettä.

Kaikkien muiden kalalajien pyyntiin he saavat käyttää seuraavia pyydyksiä:

- 1) seisovaa pohjaverkkoa,
- 2) vapaa ja viehettä,
- 3) madekoukkaa, sekä

4) nuottaa Inarinjoen järvilaajentumissa Matinkönkään yläpuolella.

B. Muut kuin edellä A-kohdassa mainitut henkilöt saavat kalastaa vain vavalla ja vieheellä. Henkilöihin, jotka eivät asu vakinaisesti Tenojoen vesistön jokilaaksoissa, sovelletaan 7 §:n erityisiä rajoituksia.

C. Kaikki muut pyydykset ja kalastustavat, mukaan lukien harrilauta, on kielletty.

D. Huolimatta edellä olevan B-kohdan määräyksistä on kalastukseen oikeutetulla, joka on perintönä saanut tämän kalastusoikeuden suoraan edellä A-kohdassa tarkoitettulta henkilöltä, oikeus kalastuksessa käyttää vakinaisesta asuinpaikasta riippumatta potku- ja mertapatoa, kulkutusverkkoa, seisovaa verkkoa ja nuottaa noudattamalla tässä kalastussäännössä olevia rajoituksia.

III luku

Rauhoitusajat

4 §

Vuosirauhoitus

Kaikkien kalalajien pyynti on sallittu toukokuun 20 päivän alusta elokuun 31 päivän loppuun seuraavin poikkeuksin:

1) Jokiosuudella Tenojoen suulta Langnäsiin asti on kalastus vavalla ja vieheellä sallittu heinäkuun 15 päivän alusta elokuun 31 päivän loppuun.

2) Seisovaa verkkoa, joka on mainittu 12 §:n 4 momentissa, saa käyttää muun kalan kuin lohen pyyntiin toukokuun 20 päivän alusta kesäkuun 15 päivän loppuun sekä elokuun 1 päivän alusta elokuun 31 päivän loppuun. Inarin- ja Skietshamjoessa tällainen kalastus on kuitenkin sallittua toukokuun 20 päivän alusta elokuun 31 päivän loppuun.

3) Kulkuttaminen on sallittu toukokuun 20 päivän alusta kesäkuun 15 päivän loppuun.

4) Lohinuotan veto on sallittu toukokuun 20 päivän alusta heinäkuun 31 päivän loppuun ainoastaan hyväksytyissä ja merkityissä nuotapaikoissa Levajoen suun yläpuolella (eteläpuolella).

5) Muiden kalalajien kuin lohen pyynti on sallittua koko vuoden, kun kalastus tapahtuu järvissä 200 metriä kauempana joen niskaa tai suuta.

6) Madekoukun käyttö on sallittu ainoastaan mateenpyynnissä jäältä.

5 §

Viikkorauhoitus

Kaikki kalalajit on rauhoitettu muilla pyyntivälineillä kuin vavalla ja vieheellä tapahtuvalta kalastukselta torstaista klo 19.00 maanantai-

hin klo 19.00. Yllämainittuna aikana tulee padossa poikkipadon (doares), johteen (cuollo) ja apujohteen (vuojahat) verkkojen olla veden yläpuolelle nostettuina tai maalla. Kaikki muut kudotut pyydykset, padon koukkuverkot (joddo) ja merrat (meardi) mukaan luettuina, tulee pitää maalla.

Kaikki kalalajit ovat rauhoitettuja vavalla ja vieheellä tapahtuvalta pyynniltä sunnuntaista klo 19.00 maanantaihin klo 19.00, lukuun ottamatta Tenojoen suun ja Langnäsin välistä aluetta.

Muiden kalalajien kuin lohen pyynti on sallittua koko viikon järvissä, kun kalastus tapahtuu kauempana kuin 200 metriä joen niskasta tai suusta.

6 §

Velvollisuus päästää kala vapaaksi

Kukaan ei saa pyydystää tai tappaa 25 cm pienempää lohta, taimenta tai nieriää mitattuna leuan päästä pyrstön kärkeen. Alamittainen kala on viipymättä laskettava veteen.

Seuraavissa tapauksissa tulee myös täysimittainen lohi viipymättä laskea takaisin veteen:

1) kun se on pyydystetty lohen rauhoitusai-

kana,

2) kun se on pyydystetty pyydyksellä, joka on kielletty lohen kalastuksessa, sekä

3) kun se on talvikko.

Kuollut lohi, joka on pyydetty 2 momentin 1)—3) -kohtien vastaisesti, tulee toimittaa kalastusvalvojalle tai nimismiehelle myytäväksi. Myyntitulo tilitetään valtiolle.

IV luku

Vapa ja viehe

7 §

Vapakalastusalueet

Henkilöt, jotka eivät vakinaisesti asu Tenojoen vesistön jokilaaksoissa, saavat kalastaa veneestä vain vavalla ja vieheellä, huomioon ottaen kuitenkin 3 §:n D-kohdassa olevan poikkeusmääräyksen.

Kalastus vavalla ja vieheellä on heidän osaltaan sallittu rannalta seuraavilla alueilla:

1) Tenojoen suulta Langnäsiin maastoon asetettujen kilpien mukaisesti

2) Alakönkäässä, Yläkönkäässä ja Matinkönkäässä maastoon asetettujen kilpien mukaisesti, sekä

3) Inarinjoessa Matinkönkäästä ylöspäin ja Skietshamjoessa kokonaisuudessaan.

Edellä mainittujen alueiden ulkopuolella saavat nämä henkilöt kuitenkin kalastaa rannalta käyttämällä perhoa ilman heittopainoa.

8 §

Kalastus veneestä

Kalastus veneestä moottorin käydessä on kielletty lukuunottamatta Tenojoen suun ja Langnäsin välistä aluetta. Kalastus virtaan paikoilleen ankkuroidusta veneestä on myös kielletty.

Kalastettaessa veneestä saa käyttää vain Tenojoen vesistön jokilaaksoissa vakinaisesti asuvien henkilöiden tai edellä 3 §:n D-kohdassa tarkoitettujen henkilöiden omistamia veneitä.

Kalastus veneestä on sallittu vain, mikäli vene on rekisteröity ja siinä on kansallisuusmerkki ja numero. Rekisteröinti tapahtuu asianomaisen nimismiehen luona. Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann vahvistavat yhteisesti tämän määräyksen soveltamista koskevat tarkemmat säännöt.

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann voivat yhdessä määrätä yhden henkilön nimiin rekisteröitävien veneiden enimmäismäärän.

9 §

Kielletyt alueet

Kalastus vavalla ja vieheellä on kielletty:

1) patojohteitten sisäpuolella ja alueella, joka on 50 metriä lähempänä padon suuta tai 10 metriä lähempänä sen sivuverkkoja,

2) 10 metriä lähempänä seisovaa verkkoa, 3) sillalta, sekä

4) rannalta 50 metriä lähempänä niiden sivujokien suuta, joihin lohi nousee.

10 §

Luvattomat koukkupydykset

Katkaravun ja täkyraksin (reketakle) sekä niitä jäljittelevien vieheiden ja syöttikalan käyttö on kielletty. Tenojoen vesistöästä peräisin olevan kuolleen syöttikalan käyttö on kuitenkin sallittu madekoukulla kalastettaessa.

Madon käyttö syöttinä on kielletty lukuunottamatta Tenojoen suun ja Langnäsin välistä aluetta.

Koukulla varustettua välinettä ei saa käyttää sillä tavoin ja sellaisissa olosuhteissa, että kala voidaan koukata. Kalakoukkuja, kalakirvestä tai haavia saa kuitenkin käyttää apuvälineenä luvallisessa kalastuksessa.

V luku

11 §

Pyydysten lukumäärä

Patoa, seisovaa verkkoa, kulutusverkkoa tai nuottaa saavat käyttää vain sellaiset kalastukseen oikeutetut, jotka asuvat vakinaisesti Tenojoen vesistön jokilaaksoissa ja edellä 3 §:n D-kohdassa tarkoitettujen henkilöt.

Patoa saa käyttää vain lailliseen perusteeseen nojautuvissa patopaikoissa.

Minkään tilan osalta ei saa käyttää lohen pyynnissä samanaikaisesti useampaa kuin kahta patoa tai kahta seisovaa verkkoa tai yhtä kumpaakin.

Saman tilan osalta saa käyttää samanaikaisesti vain yhtä kulutusverkkoa.

Saman tilan osalta saa käyttää muiden kalalajien kuin lohen pyynnissä samanaikaisesti enintään viittä jäljempänä 12 §:n 4 momentissa mainittua seisovaa verkkoa.

12 §

Solmuväli ja langan laatu

Lohenpyynnissä ei saa käyttää kudottuja pyydyksiä, joissa solmuväli on pienempi kuin 58 mm kahden vierekkäisen solmun keskipisteestä mitattuna silloin, kun pyydys on märkä.

Lohinuotassa tulee solmuvälin olla 58—60 mm eikä lanka saa olla ohkaisempaa kuin norjalainen lanka numero 8 (210/24).

Lohenpyyntiin tarkoitetuissa kudotuissa pyydyksissä saa käyttää ainoastaan hampusta, puuvillasta, nailonsidoslangasta tai kierretystä nailonista (nylon, perlon, terylen) tehtyä lankaa. Nailonsidoslangan ja kierretyn nailonin yksittäiset säikeet eivät tällöin saa olla paksumpia kuin 8 denieria.

Muiden kalojen kuin lohen pyyntiin tarkoitetuissa seisovissa verkoissa tulee solmuvälin olla 29—35 mm. Tällaisissa verkoissa saa käyttää vain yksinkertaista monofilament nailonlankaa, joka ei ole paksumpaa kuin 0,20 mm.

Siian pyyntiin Inarinjoen järvilaaientumissa Matinkönkään yläpuolella (vrt 22 §) tarkoite-

tussa nuotassa solmuvälin tulee olla 29—35 mm, ja siinä saa käyttää ainoastaan hampusta, puuvillasta, nailonsidoslangasta tai kierretystä nailonista tehtyä lankaa. Nailonsidoslangan ja kierretyn nailonin yksittäiset säikeet eivät tällöin saa olla paksumpia kuin 8 denieria.

Kalanpyydyksissä ei saa käyttää metallilankaa, metalliköyhtä tai vastaavaa.

13 §

Kulutusverkko

Kulutusverkko on yksinkertainen suora verkko ilman pussia. Kulutusverkko saa olla enintään 45 metriä pitkä. Kulutettaessa tulee kahden kulutusverkon välisen etäisyyden olla vähintään 200 metriä.

Kulutettaessa ei verkkoa saa milteään kohdalla päästää 100 metriä lähemmäksi mitään padon osaa tai seisovaa verkkoa.

Kulutusta saa yhteen menoon harjoittaa enintään 500 metrin matkan. Kulutettaessa saa käyttää vain yhtä venettä.

14 §

Nuotta

Nuotta saa olla korkeintaan 100 metriä pitkä, ja siinä saa käyttää pussia. Käytön aikana tulee kahden nuotan välisen etäisyyden olla vähintään 500 metriä.

Nuotan mikään osa ei käytössä saa tulla 100 metriä lähemmäksi mitään padon osaa tai seisovaa verkkoa.

Välimatka heittopaikasta nostopaikkaan ei saa olla 250 metriä pitempi rantaa pitkin mitatuna. Nuotan vedossa saa käyttää enintään neljää venettä.

15 §

Pato

Padossa tulee olla sillä tavalla rakennettu poikkipato (doares), tarvittava johde (cuollo) ja apujohde (vuojahat), että nämä pyydyksen osat eivät pyydä kalaa. Poikkipadossa ja apujohteessa käytettävien puupukkien ja tolppien väli saa olla enintään 3 metriä.

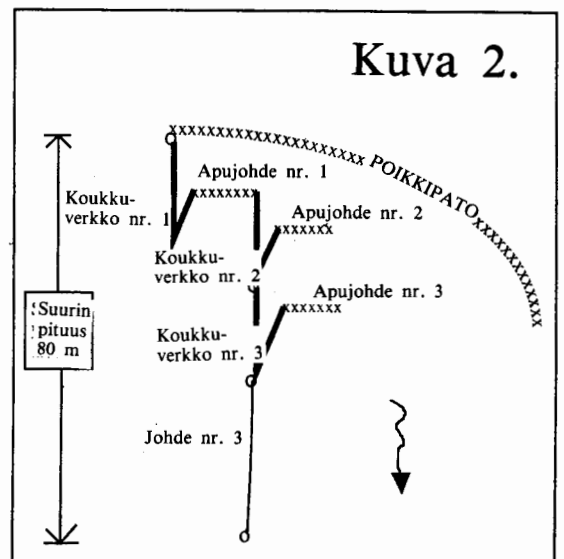
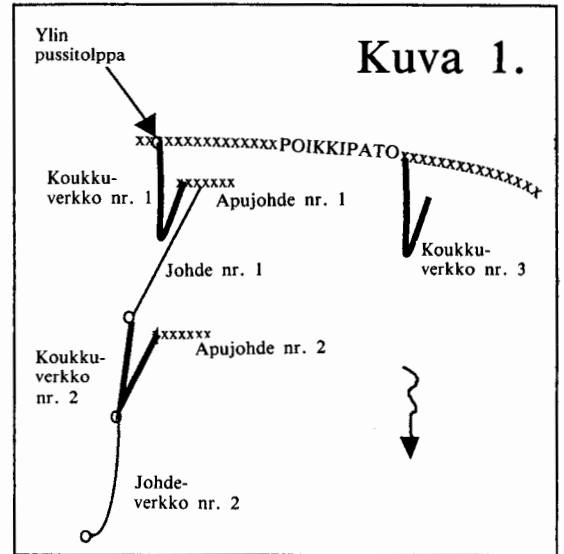
Poikkipadossa, johteessa ja apujohteessa saa sen lisäksi käyttää vain risuja, verkkoa taikka risu- tai verkkoritilää. Jos poikkipadossa käytetään verkkoa, ei verkon lanka saa olla ohuempaa kuin Norjan lanka numero 8 (210/24) ja verkon solmuvälin tulee olla vähintään 58 mm.

Padon pyydystävän osan tulee olla koukku-

verkko (joddo) taikka merta (meardi). Samassa padossa saa käyttää enintään kolmea koukkuverkkoa tai merta. Koukkuverkko tulee asettaa terävänä kiilana, joka saa olla korkeintaan 25 metriä pitkä. Koukkuverkon pituus mitataan pisimmältä sivulta.

Kuhunkin koukkuverkkoon liittyvänä saa käyttää yhtä enintään 15 metriä pitkää apujohtetta ja yhtä johdetta kuvan 1 mukaisesti. Apujohteen ja johteen tehtävänä on ohjata lohi pyydystävään koukkuverkkoon.

Koukkuverkon nro 1 tulee olla kiinnitetty uloimpaan pussitolppaan kuvan 1 mukaisesti.

Koukkuverkko nro 2 ja 3 kiinnitetään:

A — koukkuverkkoon (koukkuverkko nro 3 kuvassa 2)

B — apujohteeseen (koukkuverkko nro 2 kuvassa 2)

C — johteeseen (koukkuverkko nro 2 kuvassa 1) tai

D — poikkipatoon (koukkuverkko nro 3 kuvassa 1)

Johde on jokaisen koukkuverkon alapuolella kiinnitettynä:

A — koukkuverkkoon (johde nro 2 kuvassa 1) tai

B — apujohteeseen (johde nro 1 kuvassa 1)

Jos poikkipadossa on rinnakkain useampia koukkuverkkoja, (koukkuverkko nro 1 ja 3 kuvassa 1), saa johdeverkkoa käyttää vain uloimmassa koukkuverkossa.

Koukkuverkon ja johteen yhteispituus saa olla enintään 80 metriä mitattuna uloimmasta pussitolpasta alavirtaan kuvan 2 mukaisesti.

16 §

Seisova verkko

Seisova verkko on yksinkertainen suora verkko, jossa on kelluke kummassakin päässä. Verkkoa ei saa kiinnittää tolvilla tai muilla kiinnikkeillä muista kohdista kuin verkon päistä. Seisovaa verkkoa ei saa asettaa koukun muotoon.

Seisova verkko saa olla enintään 30 metriä pitkä. Kahta tai useampaa verkkoa ei saa kytkeä yhteen, mikäli niiden yhteenlaskettu pituus olisi yli 30 metriä. Verkon pituutta koskeva 30 metrin rajoitus ei koske 12 §:n 4 momentissa mainittua verkkoa, jota käytetään järvissä muun kalan kuin lohen pyyntiin 200 metriä kauempana joen niskaa tai suuta.

Muiden kalalajien kuin lohen pyyntiin tarkoitetut verkot saavat olla enintään 2 metriä korkeita ja niiden tulee olla pohjaverkkoja.

Seisovalla verkolla kalastettaessa ei saa käyttää keinotekoisia virransuojusta tai johdeverkkoa.

17 §

Syväväylä ja pyydysten väliset etäisyydet

Padon tai seisovan verkon mikään osa ei saa ulottua syväväylän keskilinjan yli pääuomassa eikä sellaisessa sivu-uomassa, joka ei kesällä kuivu. Myöskään pyydysten uloin osa ei miltei kohdalta saa ulottua 10 metriä lähemmäksi vastakkaista rantaa.

Jos tällaisia pyydyksiä asetetaan joen vastakaisilta rannoilta joko kohdakkain tai siten, että mikä tahansa pyydyksen osa on 120 metriä lähempänä mitä tahansa toisen pyydyksen osaa joen pituussuunnassa mitattuna, tulee vähintään yksi neljäsosa uoman leveydestä olla vapaa siten, ettei pyydyksien mitään osaa sijoiteta siten, että välimatka siitä syväväylän keskilinjaan on lyhyempi kuin yksi kahdeksasosa joen tai uoman leveydestä kesällä veden ollessa keskikorkeudella. Tällaisissa tapauksissa pyydysten mitään osaa ei saa kuitenkaan asettaa 15 metriä lähemmäksi syväväylän keskilinjaa.

Samalla puolella jokea olevat padot eivät miltei osin saa olla 120 metriä lähempänä toisiaan.

Seisova verkko ja pato tai kaksi seisovaa verkkoa eivät saa miltei osin olla 60 metriä lähempänä toisiaan.

18 §

Pelottimet — esteet

Sellaisia esineitä, jotka on tarkoitettu pelottamaan kalaa tai estämään sen vapaata kulkua, ei saa asettaa veteen tai sen yläpuolelle.

19 §

Kielletyt alueet

Sellaisen sivujoen kohdalla, johon lohi nousee, ei pääjoessa sivujoen puolella syväväylään saa asettaa kudottuja pyydyksiä sivujoen alapuolella 200 metriä lähemmäksi sivujoen ja pääjoen välistä rajaa.

Nuottaa ei saa käyttää järvessä 200 metriä lähempänä joen niskaa tai suuta.

20 §

Pyydysten merkintä

Kaikki vedenalaiset vaajat, poikkipadon uloin vaaja ja muut vaajat, joiden maalle ottaminen on hiekan kasaantumisen tai muun pakottavan luonnonesteen takia mahdotonta, tulee merkitä aina vedenpinnan yläpuolelle ko- hoavilla risukimpuilla tai muulla selvästi näkyvällä tavalla.

Seisovaan verkkoon ja patoon on selvästi merkittävä kalastajan nimi ja osoite sekä sen tilan nimi, jonka osalta kalastusta harjoitetaan. Seisovan verkon osalta merkintä tehdään verkon päässä olevaan helposti näkyvään kellekseen. Padossa merkintä tehdään poikki-

padon uloimpaan vaajaan tai pukkiin kiinnitettyyn helposti näkyvään kilpeen tai kellukkeeseen.

21 §

Pyydysten nostaminen maalle

Kaikki kudotut pyydykset on otettava maalle heti vuosirauhoituksen alettua. Risut, vaajat, pukit, kellukkeet ym. on otettava maalle viimeistään kaksi viikkoa myöhemmin. Tämän jälkeen voi nimismies nostaa ne maalle omistajan kustannuksella.

VI luku

Muut määräykset

22 §

Nimismiehen tehtävät

Asianomainen nimismies voi määrätä:

- 1) joen ja järven välisen rajan 4 §:n 5 kohdan mukaisesti,
  - 2) pääjoen ja sivujoen välisen rajan 9 §:n 4 kohdan ja 19 §:n mukaisesti,
  - 3) joen tai uoman leveyden kesällä veden ollessa keskikorkeudella sekä pääuoman ja sivu-uoman syväväylän keskilinjan 17 §:n mukaisesti,
  - 4) Langnäsissä sijaitsevan rajan, joka osoittaa 4 §:n 1 kohdassa tarkoitettua laajennettua vuosirauhoitusalueen,
  - 5) niiden alueiden rajat, joilla kalastus rannalta vapaa ja viehettä käyttäen on 7 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisesti sallittu,
  - 6) hyväksytyt nuotta-apajat 4 §:n 4 kohdan ja 12 §:n 5 momentin mukaisesti,
  - 7) niiden alueiden rajat, joissa kulkuttaminen on sallittu, sekä
  - 8) uuden patopaikan, jos 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu patopaikka joen pohjan muuttamisen tai muun syyn takia tulee tarkoitukseen sopimattomaksi,
- Siinä kalastuspiirin osassa, jossa valtakunnan raja kulkee, tekevät asianomaiset nimismiehet Suomessa ja Norjassa edellisessä momentissa mainitut päätökset yhdessä.

Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann voivat valtuuttaa yhden tai useampia asiantuntevia henkilöitä suorittamaan niitä tehtäviä, jotka tämän kalastussäännön mukaisesti kuuluvat nimismiehelle. Lääninhallituksen ja fylkesmannin tulee ilmoittaa toisilleen valtuuttamiensa henkilöiden nimi ja osoite.

Nimismiehen tai edellä 3 momentissa mainitun valtuutetun päätöksestä voidaan valittaa Suomessa Lapin lääninhallitukselle. Valtakuntien rajana olevaa kalastuspiirin osaa koskevan lopullisen päätöksen tekevät Lapin lääninhallitus ja Finnmarkin fylkesmann yhdessä.

23 §

Tämän kalastussäännön määräyksien estämättä voi maa- ja metsätalousministeriö sallia kalastuksen tieteellistä tarkoitusta varten tarpeellisiksi katsomillaan ehdoilla.

24 §

Rangaistukset

Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja tämän kalastussäännön sekä niiden nojalla annettujen määräysten rikkomisesta rangaistaan kuten yleisen lain rikkomisesta on säädetty. Kielletyn tai luvattomasti käytetyn pyydyksen samoin kuin luvattomasti pyydystämällä saadun saaliin tai sen arvon sekä luvattomassa kalastuksessa käytetyn veneen tai sen arvon menetetyksi tuomitsemisesta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

25 §

Voimaantulo

Tämä kalastussääntö tulee voimaan samanaikaisesti Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen kanssa lukuunottamatta 12 §:n 2 momentissa ja 15 §:n 2 momentissa olevia verkon solmuväliä ja langan vahvuutta koskevia määräyksiä, jotka tulevat voimaan tammikuun 1 päivänä 1991.

FORSKRIFTER OM FISKET I TANAELVAS FISKEOMRÅDE

Kapittel 1 Generelle bestemmelser

1 §

Virkeområde

Disse forskriftene gjelder Tanaelva fra munningen, og riksgrensestrekningen av Anarjohka og Skieččanjohka. 24—27 §§ gjelder i hele Tanavassdragets nedbørfelt.

2 §

Fiskekort

Den som skal fiske i Tanaelva, Anarjohka og Skieččanjohka der disse danner riksgrense, skal løse fiskekort før fisket begynner. Kortet gjelder ikke for den nedre, norske del av Tanaelva.

Ved fiske fra båt skal også roeren ha fiskekort.

Prisen på fiskekort:

1) Fast bosatte i Tanavassdragets elvedaler skal betale kr 50 pr. kalenderår.

2) De som ikke er fast bosatt i Tanavassdragets elvedaler skal betale kr 120 pr. døgn.

Et fiskedøgn begynner kl 18.00 norsk tid.

Fylkesmannen i Finnmark og Länsstyrelsen i Lappland kan i fellesskap, høyst en gang annet hvert år, endre kortprisene i takt med den generelle prisutvikling i landene.

Dersom det innbyrdes forhold mellom kuren på norske og finske penger endres, kan Fylkesmannen i Finnmark og Länsstyrelsen i Lappland, innen 1. april, i fellesskap foreta en tilsvarende endring av fiskekortprisene.

Norske og finske borgere skal løse fiskekort i sitt eget land. Andre skal løse fiskekort i et av landene.

Fiskekort skal på forlangende vises fram for fiskeoppsyn også fra det andre landet.

Den som skal fiske på norsk område, unnatt barn inntil fylte 16 år, må også betale fisketrygdavgift i henhold til 22 § i lov av 6. mars 1964.

Kapittel II Redskapstyper

3 §

Hva det kan fiskes med

A. Med de begrensninger som framgår av disse forskriftene, har de som er fiskeberettiget ifølge Kgl. res. av 1. april 1911 rett til å bruke følgende redskaper ved fangst av laks, herunder også pukkellaks:

1) Stengsel med joddu (krokgarn) eller mear-di (ruse).

2) Settegarn (stågarn).

3) Drivgarn.

4) Kastenot.

5) Stang og handsnøre.

Ved fangst av andre fiskearter kan de bruke følgende redskaper:

1) Settegarn satt som bunngarn.

2) Stang og handsnøre.

3) Lakekrok.

4) Kastenot i innsjøer i Anarjohka ovenfor Matinköngäs.

B. Andre personer enn de som er nevnt i punkt A kan bare fiske med stang og handsnøre.

For personer som ikke er fast bosatt i Tanavassdragets elvedaler gjelder spesielle begrensninger i 7 §.

C. Alle andre redskaper og fangstmetoder, også oter, er forbudt.

Kapittel III Fredningstider

4 §

Årsfredning

Fiske etter alle fiskearter er kun tillatt fra og med 20. mai til og med 31. august, med følgende unntak:

1) På strekningen fra Tanamunningen til Langnes er fiske med stang og handsnøre kun tillatt i tiden fra og med 15. juli til og med 31. august.

2) Settegarn som nevnt i § 12,4. ledd, til fiske av andre arter enn laks, er kun tillatt i tiden fra og med 20. mai til og med 15. juni og i tiden fra og med 1. august til og med 31. august. I Anarjohka og Skieččanjohka er slikt fiske likevel tillatt fra og med 20. mai til og med 31. august.

3) Drivgarn er kun tillatt å bruke i tiden fra og med 20. mai til og med 15. juni.

4) Kastenot etter laks er kun tillatt å bruke i tiden fra og med 20. mai til og med 31. juli, og bare ovenfor (sør for) Levajohka på godkjente og oppmerkete notplasser.

5) Fiske etter andre arter enn laks er tillatt hele året når fisket foregår i innsjøer mer enn 200 meter fra inn- og utløpsos.

6) Lakekrok er bare tillatt ved fiske på isen etter lake.

5 §

Ukefredning

Alle fiskearter er fredet mot bruk av alle redskaper, unntatt stang og handsnøre, i tiden fra torsdag kl. 18.00 til mandag kl. 18.00. I ovennevnte tidsrom skal garn i doaris (tverrstengsel), čuollu (ledestengsel), og vuojahat i stengsler være opphengt over vannet eller tatt på land. Alle andre bundne redskaper, herunder joddu (krokgarn) og meardi (ruser) i stengsler, skal være tatt på land.

Alle fiskearter er fredet mot bruk av stang og handsnøre fra søndag kl. 18.00 til mandag kl. 18.00, unntatt på strekningen fra Tanamunningen til Langnes.

Fiske etter andre arter enn laks er tillatt hele uken når fisket foregår i innsjøer mer enn 200 meter fra inn- og utløpsos.

6 §

Utkastingsplikt

Ingen skal fange eller drepe laks, ørret eller røye som er mindre enn 25 cm målt fra snutespissen til enden av halefinnen. Fisk under minstestørrelsen skal straks slippes ut i vannet.

I følgende tilfeller skal laks som er over minstestørrelsen straks slippes ut i vannet:

1) Når den er fanget i fredningstid for laks.

2) Når den er fanget med redskap som er ulovlig etter laks.

3) Når den er vinterstøing.

Død laks som er fanget i henhold til punktene 1) til 3) ovenfor, skal leveres til fiskeoppsynet eller lensmannen og selges til inntekt for Tanaelvens lakseoppsynskasse.

Kapittel IV

Stang og handsnøre

7 §

Stangfiskeområder

Personer som ikke er fast bosatt i Tanavassdragets elvedaler, kan fra båt bare fiske med stang og handsnøre.

Fra strand kan de bare fiske med stang og handsnøre på følgende områder:

1) Fra Tanamunningen til Langnes i henhold til skilt oppsatt i terrenget.

2) Storfossen, Ailestrykene og Matinköngäs i henhold til skilt oppsatt i terrenget.

3) Anarjohka ovenfor Matinköngäs og Skieččanjohka i sin helhet.

Utenfor disse nevnte områdene kan de likevel fiske fra strand når de bare fisker med flue uten dubb eller lodd.

8 §

Fiske fra båt

Det er ikke tillatt å fiske fra båt med motoren i gang, unntatt på strekningen fra Tanamunningen til Langnes. Det er heller ikke tillatt å fiske fra båt som er forankret i elv.

Ved fiske fra båt er det bare tillatt å bruke båt som tilhører person som er fast bosatt i Tanavassdragets elvedaler.

Fiske fra båt kan bare utøves hvis båten er registrert og bærer nasjonalitetstegn og nummer. Registreringen foregår hos vedkommende

lensmann. De nærmere regler om gjennomføringen av denne bestemmelsen fastsettes i fellesskap av Fylkesmannen i Finnmark og Länsstyrelsen i Lappland.

Fylkesmannen i Finnmark og Länsstyrelsen i Lappland kan i fellesskap fastsette maksimalt antall båter som er tillatt registrert pr. person.

9 §

Forbudsområder

Fiske med stang og handsnøre er forbudt:

1) Innenfor ledegarn i stengsel og innenfor et område nærmere enn 50 m nedenfor stengsel eller 10 m til siden.

2) Nærmere enn 10 m fra settegarn.

3) Fra bro.

4) Fra strand nærmere enn 50 m fra lakseførende sideelvs munning.

10 §

Ulovlig krokredskap

Bruk av reke og reketakle eller lignende redskaper og fisk som agn, er forbudt. Ved bruk av lakekrok er det likevel tillatt å bruke død fisk fra Tanavassdraget som agn.

Bruk av mark som agn er forbudt, unntatt på strekningen fra Tanamunningen til Langnes.

Det er forbudt å bruke krokredskap på en slik måte og under slike forhold at fisken kan krøkes. Likevel er det tillatt å bruke klepp (kjeks), fiskeøks eller håv som hjelperedskap i lovlig fiske.

Kapittel V

Bundne redskaper

11 §

Antall redskaper

Stengsel, settegarn, drivgarn eller kastenot kan bare brukes av den som er fiskeberettiget ifølge Kgl. res. av 1. april 1911.

Ingen må bruke flere enn 2 stengsler eller 2 settegarn, eller 1 av hver, ved fangst av laks.

Det kan bare brukes ett drivgarn samtidig pr. fiskeberettiget som nevnt i 1. ledd.

Ved fangst av andre arter enn laks kan hver fiskeberettiget som nevnt i 1. ledd, samtidig bruke inntil 5 settegarn som nevnt i § 12, 4. ledd.

12 §

Maskevidde og trådtype

Til fangst av laks skal det ikke brukes bundne redskaper med mindre maskevidde enn 58 mm mellom knutene målt fra knutes til knutes midtpunkt når redskapet er vått.

I kastenot til fangst av laks skal maskevidden være 58—60 mm, og tråden skal ikke være tynnere enn norsk nr. 8 (210/24).

I bundne redskaper til fangst av laks kan bare brukes tråd av hamp, bomull, nylon bindetråd eller spunnet nylon (nylon, perlon, terylen). Enkeltfibrene i nylon bindetråd og spunnet nylon kan ikke være tykkere enn 8 denier.

I settegarn til fangst av andre arter enn laks, skal maskevidden være 29—35 mm. I slike garn kan det bare brukes tråd av enkel monofilament nylon som ikke er tykkere enn 0,20 mm.

I kastenot til fangst av sik i innsjøer i Anarjohka ovenfor Matinköngäs (jfr. § 22) skal maskevidden være 29—35 mm og trådtypen skal være hamp, bomull, nylon bindetråd eller spunnet nylon (nylon, perlon, terylen). Enkeltfibrene i nylon bindetråd og spunnet nylon kan ikke være tykkere enn 8 denier.

I fangstredskap skal det ikke brukes tråd av metall, wire eller lignende.

13 §

Drivgarn

Drivgarn er et enkelt rett garn uten pose. Drivgarn kan være inntil 45 m langt. Under bruk skal avstanden mellom to drivgarn være minst 200 m.

Ingen del av drivgarn må under bruk komme nærmere noen del av stengsel eller settegarn enn 100 m.

Drivingen kan foregå inntil 500 m hver gang. Under drivingen kan det bare brukes én båt.

14 §

Kastenot

Kastenot kan være inntil 100 m lang og den kan være konstruert med pose. Under bruk skal avstanden mellom to kastenøter være minst 500 m.

Ingen del av kastenot må under bruk komme nærmere noen del av stengsel eller settegarn enn 100 m.

Avstanden fra det sted kastenot settes ut og det sted den tas inn, skal ikke overstige 250 m målt langs stranden. Til et notkast kan brukes inntil 4 båter.

15 §

Stengsel

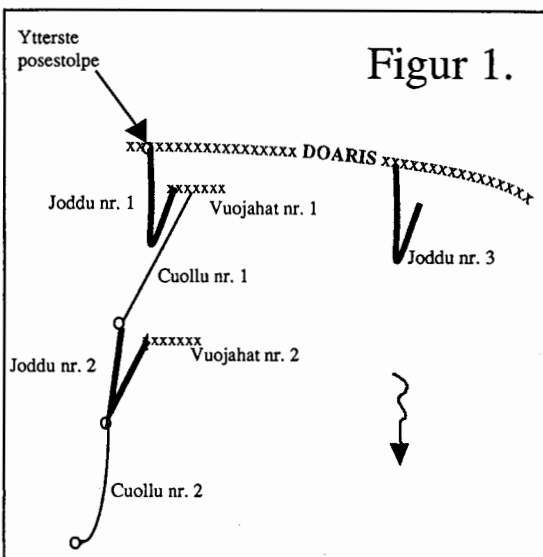
Stengsel skal ha doaris (tverrstengsel), eventuelt čuollu (ledestengsel) og vuojahat av slik konstruksjon at disse deler av redskapet ikke fanger fisk. I doaris og vuojahat skal det være trebukker eller stolper med avstand 3 m eller mindre.

I doaris, čuollu og vuojahat kan det ellers bare brukes ris, garn, eller grunder med ris eller garn. Dersom det brukes garn i doaris, skal tråden ikke være tynnere enn norsk nr. 8 (210/24), og maskevidden skal være minimum 58 mm.

Den fangstende del av stengsel skal være joddu (krokgarn) eller meardi (ruse). Det er tillatt å fiske med inntil 3 joddu og/eller meardi i samme stengsel. Joddu skal være formet som en spiss kile som kan være inntil 25 m lang. Lengden av joddu måles på den lengste siden.

Ved hver joddu kan det stå en inntil 15 m lang vuojahat og en čuollu som vist i figur 1. Vuojahat og čuollu har som oppgave å lede laksen inn i den fangstende joddu.

Joddu nr. 1 skal være festet i den ytterste posestolpen som vist på figur 1.

Joddu nr. 2 og 3 skal være festet på følgende måte:

A) -i spissen av joddu (se figur 2, joddu nr. 3),

B) -i vuojahat (se figur 2, joddu nr. 2),

C) -i čuollu (se figur 1, joddu nr. 2) eller

D) -i doaris (se figur 1, joddu nr. 3).

Čuollu skal stå nedenfor hver joddu, festet på følgende måte:

A) -i joddu (se figur 1, čuollu nr. 2) eller

B) -i vuojahat (se figur 1, čuollu nr. 1).

Dersom det er flere joddu ved siden av hverandre fra doaris (se figur 1, joddu nr. 1 og 3), er det bare tillatt å ha čuollu fra den ytterste joddu.

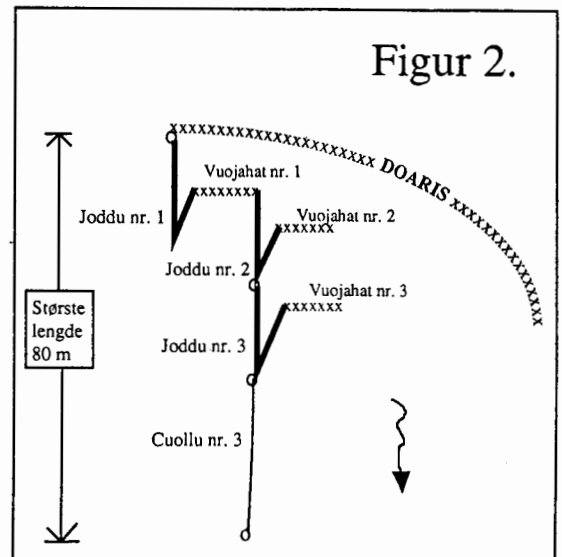
Samlet lengde av joddu og čuollu kan være inntil 80 m, målt nedstrøms fra ytterste posestolpe som vist på figur 2.

16 §

Settegarn

Settegarn er et enkelt, rett garn med flottør i begge ender av garnet. Det er ikke tillatt å feste garnet med stolper eller annet feste på andre steder enn i endene. Det er ikke tillatt å lage krok på settegarn.

Settegarn kan være inntil 30 m langt. To eller flere settegarn får ikke lenkes sammen hvis de dermed blir lengre enn 30 m. Begrensningen på 30 m gjelder ikke ved fiske med settegarn som nevnt i § 12,4. ledd i innsjøer mer enn 200 m fra inn- og utløpsos, etter andre arter enn laks.

Settegarn til fangst av andre arter enn laks, kan være inntil 2 m dype, og de skal settes som bunn garn.

Under fiske med settegarn er det forbudt å bruke kunstig strømbryter eller ledestengsel.

17 §

Friløp og avstander mellom redskap

Ingen del av stengsel eller settegarn må stå over djupålens midtlinje i hovedløp eller biløp som fører vann hele sommeren. Den ytre del av redskapet skal likevel ikke på noe punkt strekke seg nærmere motsatte bredd enn 10 m.

Dersom slike redskaper settes fra motsatte elvebredder, enten like overfor hverandre eller slik at noe punkt på redskapene er nærmere hverandre enn 120 m målt langsetter elva, skal minst en fjerdedel av løpets bredde være fri, slik at ingen del av redskapene anbringes nærmere djupålens midtlinje enn en åttendedel av elvas eller løpets bredde ved middelvannstand om sommeren. I slike tilfeller skal likevel ikke noe punkt av redskapene settes nærmere noen djupåls midtlinje enn 15 m.

Stengsler som er plassert på samme side av elva skal ikke på noe punkt stå nærmere hverandre enn 120 m.

Settegarn og stengsel, eller to settegarn, skal ikke på noe punkt stå nærmere hverandre enn 60 m.

18 §

Skremsel-hinder

Gjenstander som er beregnet på å skremme fisken eller hindre fiskens frie gang, må ikke anbringes i eller over vannet.

19 §

Forbudsområder

Ved sideelv der laks går opp, må det i hovedelv på samme siden av djupålen ikke brukes bundne redskaper nærmere enn 200 m nedenfor grensen mellom hovedelv og sideelv.

Kastenot må ikke brukes i innsjø nærmere enn 200 m fra inn- og utløpsos.

20 §

Merking av redskap

Alle undervannstolper, den ytterste stolpe i doaris og andre stolper som på grunn av

nedauring eller andre tvingende naturforhold ikke kan tas på land, skal til enhver tid tydelig merkes med riskoster eller på annen tydelig måte slik at de alltid rager opp over vannet.

Settegarn og stengsel skal være tydelig merket med fiskerens navn og adresse. Settegarn skal være merket på en lett synlig flottør i enden av garnet. Stengsel skal være merket på lett synlig skilt eller flottør på ytterste stolpe eller bukk i doaris.

21 §

Opptak av redskap

Alle bundne redskaper skal straks tas på land ved årsfredningens begynnelse. Ris, stolper, bukker, flottører m.v. skal være tatt på land senest to uker senere. Etter den tid kan de fjernes av lensmannen på eierens bekostning.

Kapittel VI

Andre bestemmelser

22 §

Lensmannen kan bestemme

Fiskeberettiget eller politimesteren kan kreve at vedkommende lensmann fastsetter:

1) Grense mellom elv og innsjø etter 4 §, punkt 5.

2) Grense mellom hovedelv og sideelv etter 9 §, punkt 4 og etter 19 §.

3) Elvas eller løpets bredde ved middels sommervannstand og djupålens midtlinje i hovedløp og biløp etter 17 §.

4) Stedet på Langnes som markerer grensen for den utvidete årsfredningen etter 4 §, punkt 1.

5) Grensene for de plasser der fiske med stang er tillatt etter 7 §, 2. ledd, punkt 1 og 2.

6) Godkjente kastenotplasser etter 4 §, punkt 4 og § 12,5. ledd.

7) Grensene for de områdene der drivgarn-fisket kan utøves.

I den delen av fiskeområdet som danner riksgrense, fattes de beslutninger som er nevnt i forrige ledd, av vedkommende lensmann i Norge og Finland i fellesskap.

Fylkesmannen i Finnmark og Länsstyrelsen i Lappland kan bemyndige en eller flere sakkynndige personer til å utføre de oppgaver som ifølge disse fiskeregler tilligger lensmannen. Fylesmannen og länsstyrelsen skal meddele

hverandre de bemyndigede personers navn og adresse.

Lensmannens, eller den i forrige ledd bemyndigede persons beslutning kan påklages til Fylkesmannen i Finnmark. Endelig avgjørelse angående den delen av fiskeområdet som danner riksgrense, fattes i fellesskap av Fylkesmannen i Finnmark og Länsstyrelsen i Lappland.

23 §

Fylkesmannen og länsstyrelsen kan bestemme

Når hensynet til fiskebestanden og utøvelsen av fisket gjør det nødvendig, kan Fylkesmannen i Finnmark og Länsstyrelsen i Lappland i fellesskap uten hinder av bestemmelsene i forskriftene fatte beslutning om fisket på riksgrensestrekningen for personer bosatt utenfor Tanavassdragets elvedaler. De kan bestemme:

- 1) Differensierte fiskekortpriser.
- 2) Fisketid for stang og handsnøre.
- 3) Antall stenger pr. døgn.
- 4) Områder for fluefiske og/eller slukfiske fra land eller båt.
- 5) Antall båter pr. døgn som brukes i fisket.
- 6) Krav om bosted for roer av båt som skal brukes i fisket.

Bestemmelsene kan begrenses til deler av fiskeområdet, deler av fiskesesongen og til enkelte fiskemetoder.

I den nedre del av vassdraget som ikke danner riksgrense, kan Fylkesmannen i Finnmark fastsette tilsvarende bestemmelser.

24 §

Forurensning

Forurensning av vassdrag og utslipp av avfall som kan skade fiskebestanden og fisket er forbudt.

Vedkommende myndighet i hvert land sørger for, ved samarbeid, at det blir satt i verk tiltak som er nødvendige for å overvåke, bibeholde og forbedre tilstanden i vassdraget.

25 §

Fiskeoppdrett

Det er ikke tillatt å drive noen form for fiskeutklekking eller oppdrett av fisk i Tanavassdragets nedbørfelt uten samtykke, i Norge

fra Fiskeridirektøren, i Finland fra Jord- og Skogbruksministeriet.

Ved transport av fisk eller rogn langs veier i Tanavassdragets nedbørfelt, skal det ikke foretas noe utslipp eller skifte av vann.

26 §

Utsetting av fisk

På den lakseførende strekning i fiskeområdets elver og sjøer er all fiskeutsetting forbudt.

Mellom andre elver og sjøer i Tanavassdragets nedbørfelt er det forbudt å overføre fisk eller sette ut fisk uten samtykke, i Norge fra Fylkesmannen i Finnmark, i Finland fra Jord- og skogbruksministeriet. Det er forbudt å sette ut fisk som ikke tilhører de lokale fiskepopulasjoner som forekommer naturlig i Tanavassdraget.

Når fisk skal flyttes eller settes ut ifølge bestemmelsene ovenfor, skal melding om tillatelse og kopi av veterinærattest sendes vedkommende myndigheter i det andre land i god tid før utsettingen finner sted.

27 §

Desinfeksjon

Fylkesmannen i Finnmark og Länsstyrelsen i Lappland skal i fellesskap påse at forskrifter om desinfeksjon av fiskeutstyr, støvler, vadere, og alle typer båter og båtutstyr som har vært brukt i andre vassdrag, blir overholdt.

28 §

Fiskeundersøkelser

Disse forskrifter skal ikke være til hinder for at Direktoratet for naturforvaltning skal kunne tillate fiske i vitenskapelig øyemed på de vilkår som ansees nødvendig.

29 §

Straff

Overtredelse av forskriftene straffes i samsvarende med lov 6. mars 1964 om laksefisket og innlandsfisket 86 §.

30 §

Ikraftredelse

maskevidde/trådtykkelse i § 12, 2. ledd og § 15,2. ledd som trer i kraft den 01.01.1991.

Disse forskrifter trer i kraft samtidig med overenskomsten. Unntatt er bestemmelsene om

Samtidig oppheves forskriftene om fisket i Tanaelva av 30.03.1979 med seinere endringer.

